

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівська обласна універсальна наукова
бібліотека»**

ПРАВДА ЖИТТЯ І ОБРАЗУ. ВИП. 28

УКРАЇНА У ВОГНІ

**анотований бібліографічний покажчик
до 10-річчя від початку російсько-української війни**

Львів – 2024

Україна у вогні [Текст] : анов. бібліогр. покажчик до 10-річчя від початку російсько-української війни / упоряд.: О. Вахула, І. Лешнівська; ред. О. Букавіна; наук. ред. І. Лешнівська; ЛОУНБ. – Львів, 2024. – 78 с. – (Правда життя і образу; вип. 28).

Присвячено всім, хто цікавиться сучасною історією України, українською літературою і бажає зрозуміти внутрішні переживання та реакції відомих українських письменників на події, пов'язані з війною в Україні та соціокультурними аспектами війни.

До покажчика увійшли художні, мемуарні та документальні твори, які є у фондах нашої книгозбірні.

Упорядники: **Ольга Вахула, Ірина Лешнівська**

Редактор **Ольга Букавіна**

Науковий редактор **Ірина Лешнівська**

© ЛОУНБ, 2024

© ВЧЗ, 2024

© НЧ, 2024

**Це моя і твоя війна
за мою і твою свободу.
Ти із заходу, я зі сходу –
ми щаслива одна сім'я.
І ніхто нас не роз'єднає,
нас ніколи ніхто не здолає,
бо ми разом – могутня сила.
Це моя і твоя Україна.**

**І весь світ нас з тобою знає.
Нас з тобою весь світ поважає,
бо ми биті, та не подолані,
ми з тобою ніким не підкорені!
А нам брешуть, а нас обманюють.
Нас, мов звірів, з тобою стравлюють,
але марно – дешева акція.
Я і ти – то Велика нація!**

**І ніхто нас не роз'єднає,
нас ніколи ніхто не здолає.
Ми тут вільні, царям не вклонимось,
ми ніколи їм не підкоримось!
Бо нам воля дорожче золота.
Наше слово б'є краще молота.
Я і ти – це велика сила.
Я і ти – це і є Україна.**

**Анастасія ДМИТРУК
Це моя і твоя війна**

ДЕСЯТЬ РОКІВ ВІЙНИ: ХРОНОЛОГІЯ НАШОЇ БОРОТЬБИ І СПРОТИВУ

*Весь світ завмер в очікуванні лиха,
Що йде до нас із півночі війна...
...Ще поживем. Відборем.
Відвоюєм.
За нами – правда і предвічний Бог.
Ще на кремлівських стінах
намалюєм
Тризуб і прапор наших перемог!*

**Валентина МАТВІЇВ.
Весь світ завмер (22.02.2022)**

24 лютого 2024 року минуло два роки відтоді, як життя українців поділилося на «до» і «після», два роки від початку повномасштабного збройного нападу РФ на Україну. Проте російсько-українська війна розпочалася задовго до цієї дати, 20 лютого 2014 року, коли був окупований Крим, а Україна повстала в Революції Гідності. Окупацією Криму росія порушила всі міжнародні норми, в т. ч. двосторонню угоду з Україною. Захопленням півострова розпочалася реалізація прагнень росії змінити світовий порядок, встановлений після завершення Другої світової війни у лютому 1945 року на Ялтинській конференції.

Українська влада в той час, не маючи можливості відреагувати військовим шляхом на окупацію Криму, добилася дипломатичним шляхом визнання Генеральною асамблеєю ООН (більшістю голосів) незаконними референдум і окупацію півострова.

Почалося формування добровольчих об'єднань, бо Збройні сили України на той момент не мали достатньої кількості ресурсів для протистояння російським зазіханням на нашу територію.

Квітень 2014 року став початком окупації Донеччини та Луганщини. Розпочалася антитерористична операція. Вже в травні силами ЗСУ і добровольчих формувань були звільнені окуповані сепаратистами та російськими військовими українські міста на

Донеччині та Луганщині: Маріуполь, Слов'янськ, Краматорськ, Дружківка, Костянтинівка. У ті дні було відчуття, що невдовзі всі українські території, захоплені ворогом, повернуться під контроль України.

Але тут російська влада, приховано, але масштабно, ввела професійні війська. Орієнтовно силам ЗСУ протистояло чотири тисячі російських військових. Точних відомостей, коли це сталося, немає: приблизно кінець липня – початок серпня 2014 року. Саме тоді була оборона Луганського аеропорту, бої за Іловайськ.

Українські сили не мали достатніх можливостей чинити опір, тож наступальні дії було зупинено. У вересні 2014 року почалися мирні перемовини, які завершилися підписанням 19 вересня Мінських домовленостей. Це була перша спроба локалізувати конфлікт. Друга спроба датується лютим 2015 року.

Головною умовою Мінських домовленостей було припинення активних бойових дій. Проте вони були порушені проросійськими сепаратистами та російськими військовими. Бойові дії поновилися, хоча у менших масштабах: рф не збиралася дотримуватися домовленостей. Це тривало до 23 лютого 2022 року. За цей період суттєвих просувань росії на українській території не було, хоча ще в останні місяці 2021 року вона систематично збільшувала кількість своїх військових на кордоні з Україною.

Ескалація російської агресії тривала. 22 лютого 2022 року після визнання маріонеткових псевдореспублік днр та лнр, в односторонньому порядку рф розірвала Мінські угоди.

Настало 24 лютого 2022 року, повномасштабне вторгнення росії на територію України.

*А завтра була війна,
Від вибухів ранок здригнувся,
І смерть розгулялась сповна,
І приспаний люд проснувся...*

Тетяна СЕМЕНЧЕНКО.

А завтра була війна (24.02.2024)

За 2022 рік істориками виділено три етапи війни.

Перший етап – початок повномасштабної війни.

Найважливіше, що сталося за той період: зірвано плани росії захопити Україну за три дні. Збройні сили України почали поступово звільняти українські території, які були окуповані. Одна з найбільших операцій того часу – оборона Києва. Важливо, що на цьому етапі Україна змогла консолідувати міжнародні сили, міжнародну допомогу, отримала величезну підтримку з боку інших країн як моральну, так і військову. Лідерами в цьому питанні стали Велика Британія, Польща, США. 14 квітня 2022 року було затоплено крейсер «Москва». Це був перший втрачений флагман російського флоту з часів російсько-японської війни. Цей етап війни – це звірства російських військових у Бучі, це блокада Маріуполя; це авіабомба, скинута на Маріупольський драматичний театр, який слугував сховищем для кількох тисяч цивільних; це завод «Азовсталь», який став символом непохитності українців; це бої за Ірпінь, Бучу, Гостомель, де були застосовані реактивна і ствольна артилерія, танки, стрілецьке озброєння, що призвело до великих жертв серед цивільних; це бої за аеропорт «Антонов» в Гостомелі, який мав відкрити шлях на Київ; це знищення ворожого десантного корабля «Саратов», пошкодження великих десантних кораблів «Цезарь Куников» і «Новочеркасск», що дало можливість спланувати відновлення контролю над островом Зміїний.

Другий етап – зменшення інтенсивності наступу російських військ через успішну протидію ЗСУ. Основні бойові дії перейшли на територію Півдня і Сходу України (Донеччина, Луганщина, Запоріжжя, Херсонщина). Серед подій того часу: звільнення від окупантів острова Зміїний, що дало змогу розблокувати судноплавний шлях до українських дунайських портів і почати торгівлю зерном; бої за Сіверськодонецьк – Лисичанськ; в травні були окуповані Попасна, Рубіжне, Світлодарськ; намагання ворога форсувати річку Сіверський Донець, яке було зірвано українськими захисниками.

Третій етап – наступ ЗСУ. Це був час, сповнений великих надій. Однією з найуспішніших наступальних операцій того часу був наступ на Харківщині. Були залучені всі роди військ ППО, використано велику кількість новітньої зброї. За короткий час було звільнено доволі велику територію. Це була наймасштабніша операція XXI століття. Також силами оборони України було звільнено Херсон, єдиний обласний центр, захоплений росіянами, і ще понад 200 населених пунктів.

Успішні дії сил оборони України змусили російське керівництво провести часткову мобілізацію, масово залучити до бойових підрозділів в'язнів, прискорити переведення економіки на військові рейки. Ворогу вдалося збільшити чисельність військ і посилити тиск на українські позиції у Східній операційній зоні. Українські війська перейшли до стратегічної оборони, стримуючи ворога на Куп'янському, Лиманському, Бахмутському, Авдіївському та Новопавлівському напрямках.

За два роки війни від початку повномасштабного вторгнення Сили оборони України зірвали всі плани російських агресорів. Тепер зусилля рф зосередилися на захопленні Донецької та Луганської областей і утриманні тимчасово окупованої частини Херсонської й Запорізької областей. Від постійного артилерійського вогню потерпає цивільне населення Чернігівської, Сумської, Харківської, Луганської, Донецької, Дніпропетровської, Херсонської та Миколаївської областей. Продовжує рф і терористичні ракетні й авіаційні удари не тільки по військових об'єктах і об'єктах критичної інфраструктури, а й по цивільних (причому останнім часом дуже активно) на всій території нашої держави.

*І буде суд, «великая росія»,
Хоч ні, твоє «московія» ім'я,
Сповна пожнеш, усе, що зараз сієш,
І вип'єш все вготоване до дна!*

*Тебе нема, «великая росія»,
Давай на чистоту – і не було,
Споконвіків обман – твоя стихія,
Завмерлий кадр фальшивого кіно...*

*Поцуплений сценарій у сусіда,
Що не мовчить – відстоює своє,
І впали декорації піраміди,
І світ побачив істинну тебе...*

*І буде суд, московіє імперська,
Найвищий суд, якого не минеш,
За кров невинну, що рікою леться,
На вічні муки віддана будеш...*

Галина БРИТАН

... 10 років російсько-української війни, два роки з часу повномасштабного вторгнення засвідчили, що кремль хоче остаточно знищити військовим шляхом Україну як державу. Цей напад завдав підступного удару міжнародному світопорядкові, підірвав стабільність не лише Європи, а й глобальної безпеки загалом. Світ зіткнувся з режимом, який прагне силової ревізії кордонів і прямує до новітнього тоталітаризму. Цей режим має назву «рашизм», ідеологія якого замішана на поєднанні ідей фашизму і більшовизму, нацизму та євразійства, реваншизму та ксенофобії, що прикривається «православ'ям» та «величчю» російської культури.

Росія готувалася до нападу заздалегідь. Упродовж багатьох років вона здійснювала проти України інформаційну й економічну агресію, вербувала зрадників у різних ешелонах української влади, створювала і фінансувала потужну агентурну мережу.

Повномасштабне вторгнення зірвало остаточно маску з правлячого в росії режиму, який вісім років прикидався «миротворцем», «третьою стороною» у війні на Сході України. Всі ці роки ворог брехав світові про днр і лнр, які були і залишаються підконтрольними москві окупаційними режимами, брехав про справжні причини війни на Сході, називаючи це «громадянською війною».

Росія розв'язала проти України імперіалістичну, загарбницьку й екзистенційну війну, спрямовану на знищення української державності, національної ідентичності. Вона фактично здійснює геноцид українського народу. З іншої сторони ця війна пришвидшила

консолідацію української нації. Героїчний опір українців – це не лише боротьба за фізичне виживання українського народу та свободу країни. Це боротьба за європейський вибір, національну ідентичність і цінності як частину європейських. Сьогодні українці проливають кров за вільну, демократичну Європу. Сьогодні Україна веде справедливу війну за збереження незалежності, право вільного європейського та євроатлантичного вибору, за свій суверенітет і територіальну цілісність.

*Ти думав, що я вмиюся слізьми?
Впаду перед тобою на коліна?
Нащадку сумнозвісної орди
Не по зубах тобі я – Україна!!!*

Галина БРИТАН

Наше сьогодні є дуже болючим: Україна палає, країна у вогні. Всі плани полетіли шкереберть, нові реалії будують майбутнє. Не секрет, що саме трагічні події у всі віки спонукали і спонукають людей творити. Українці ніколи не були винятком у зв'язку з цим. Згадаймо кобзарів, народно-поетичну творчість, поезію і прозу січового стрілецтва, поезію УПА. А ще пісні. Поезія, пісні, історичні твори завжди надихали українців на боротьбу, адже всю нашу історію ми виборюємо свободу. Сучасні українці теж вдаються до віршування, написання прозових творів, пісень та акумулюють свій біль і горе від війни у друковані рядки. Вже навіть з'явився термін – *Поезія Вільних – воєнна лірика українства XXI століття*.

Починаючи з 2014 року, про війну написано сотні книг. Читати їх потрібно для глибшого розуміння, осмислення, усвідомлення подій, які відбуваються.

Презентуємо увазі користувачів анотований бібліографічний покажчик «Україна у вогні», в який увійшли твори, написані українськими письменниками в період 10-річної війни.

Ірина ЛЕШНІВСЬКА
(за матеріалами інтернет-видань)

*У всіх інших країн зараз квітень,
А в нас – ранок 24-го.
Десь радіють усміхнені діти,
А у нас півжиття вже стертого.*

*...
У когось весна, щастям сповнена,
Хтось чекає кохання відвертого.
В нас зима ще... Весна знекровлена.
У нас ранок 24-го...*

Юлія БАЗЯ. Ранок 24-го

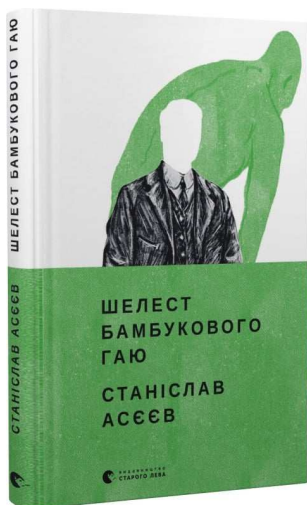
АСЄЄВ Станіслав (1 жовтня 1989, Донецьк), письменник, правозахисник, блогер, журналіст, член Українського ПЕН, засновник Justice Initiative Fund. Військовослужбовець ЗСУ, з 2014 року пішов на фронт добровольцем, у 2017 році був викрадений терористами на Донеччині та утримувався в концтаборі до грудня 2019 року. Переможець Національної премії України ім. Т. Шевченка за книгу «В ізоляції» у номінації «Публіцистика та журналістика» (2021).

Асєєв С. Світлий шлях. Історія одного концтабору [Текст] : [документалістика] / С. Асєєв ; пер. з рос. В. Стах. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2020. – 448 с.

Книга розповідає про те, як автор 28 місяців був бранцем концтабору терористів ДНР. Вона розкриває неприховану правду про полон, який стирає межі між людськими почуттями, про життя, яке вирує на сусідній вулиці, про тортури, які стають буденністю, а також про людську жорстокість, яка не має меж. Історія шокує не лише своїм змістом: події, описані автором, відбуваються зовсім поряд – в підвалах окупованого Донецька у наші дні. За жанром – це особиста сповідь, психологічний трилер, документальна проза, роман ідей.

Асєєв С. Шелест бамбукового гаю [Текст] : коротка проза / Станіслав Асєєв. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2022. – 128 с.

Зі сторінок «Шелесту бамбукового гаю» ви дізнаєтеся про сонячний та абрикосовий Крим, казку про Богдану, про діалог засудженого на довічне ув'язнення та священника, про коханців, які вирушають на край світу, про бізнесмена, який думає, що все життя можна прорахувати на калькуляторі, і про окупований Донецьк. Невеликі за обсягом оповідання охоплюють часовий проміжок з 2011 до 2021 року, а також влітають найскладніший період життя автора – період в «ізоляції», російському концтаборі на Донеччині.

Фіксуючи свої емоції, думки та почуття, автор дозволяє зрозуміти і нам, що відчуває людина, життя якої руйнується, і як продовжувати жити далі.

На додаток у збірці опубліковано щоденник автора у 2014-2016 роках, в якому описаний парад полонених в Донецьку, похорони терориста Мотороли та інші знакові події російсько-української війни на Сході України. Письменник намагається покроково аналізувати свої дії та емоції: що він робить і відчуває, коли на його очах зруйнований цілий світ, артилерія працює по позиціям 24/7, кожного дня геройськи помирають побратими, а твоє життя перетворилося на порохову лотерею. І, якщо Бог майже 80 років тому не спустився у Аушвіц, аби зупинити криваву м'ясорубку, то чи варто чекати його у окопах під донецькими териконами?

БЕРЕЗОВЕЦЬ Тарас (1 березня 1975, м. Керч, УРСР) – політтехнолог, журналіст, майор 1 окремої бригади спеціального призначення ім. Івана Богуна. Директор компанії персонального та стратегічного консалтингу «Berta Communications». Член «UK-Ukraine Partnership Network» (2004) та Незалежної медіа-профспілки України (2006).

Березовець Т. Анексія: Острів Крим. Хроніки «гібридної війни» [Текст] : [голов. дослідж. захоплення півострова] / Т. Березовець. – Вид. 2-ге. – Київ: Брайт Стар Паблішинг, 2016. – 392 с.

У книзі відомий експерт кримчанин Тарас Березовець аналізує механізми й технології так званої гібридної війни, розв'язаної військами російської федерації («зеленими чоловічками») на території АР Крим. Вміщено ексклюзивні свідчення, надані спеціально для цієї книги українськими, російськими й міжнародними політиками, військовими, експертами, журналістами, активістами, які стали очевидцями окупації.

БИЛИНА Петро (1962, м. Кам'янка, Черкащина). До війни працював водієм. Завжди цікавився історією. З 2014 року пішов на фронт добровольцем. Нотатки його військових буднів перетворилися на книгу.

Билина П. Війна кличе. Стань переможцем! Нотатки на полях рос.-укр. війни [Текст] : [автобіогр. повість]. Ч. 1 / П. Билина. – Вид. 2-ге. – Київ : Український пріоритет, 2017. – 165 с.: фот.

Книга нотаток бійця добровольчого батальйону особливого призначення «Золоті ворота» Петра Билини – документ нашого часу, що невдовзі, безсумнівно, стане одним з джерел для дослідників історії російсько-української війни, що триває нині. Спокійне споглядання воєнних подій, свідком і учасником яких у 2014-2015 роках випало стати авторові цих нотаток, це тло для

проникливих роздумів над долею нашої країни, подіями її минулого та сьогодення.

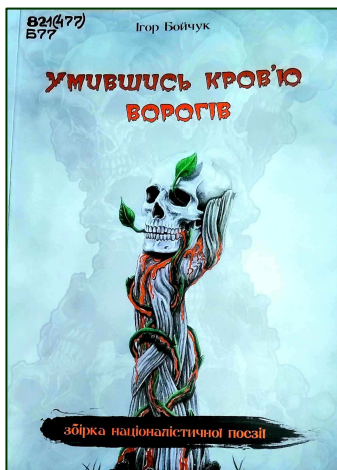

Билина П. Моя війна [Текст] : особистий наратив [розповідь]. Ч. 2 / П. Билина. – Київ : Український пріоритет, 2019. – 99 с.

Друга частина нотаток охоплює період з осені 2015 до зими 2018 років. Час коли активна фаза бойових дій припинилася. Добробати виконали своє призначення. Їх почали створювати з охочих далі служити добровольців звичайні частини ЗСУ, НГУ та МВС. Через травму автор завершив свою службу. Але воювати не припинив. Він продовжував залишатися українцем, бути активним громадянином своєї держави.

БОЙЧУК Ігор (15 серпня 1991, с. Яблунів, Івано-Франківщина) – поет, громадський активіст, колишній учасник літературно-просвітницького проєкту «Дух Нації».

Бойчук І. Умившись кров'ю ворогів [Текст] : зб. поезій / Ігор Бойчук. – Львів: ЗУКЦ, 2018. – 120 с.

Ця книга – це спроба поетичного осмислення війни, героїки та естетики кровопролиття. У римованих рядках автор намагається змінити напрями руху ослабленого та зневіреного суспільства і збурити його дух шляхом демонстрації правильних пріоритетів та прикладів для наслідування. Єдиним шляхом, який може привести до перемоги, є повна зміна культурної політики та переродження нації. Для успіху потрібно жити, а при загрозі – вбивати.

БОРТА Руслан – уродженець Львова, закінчив Харківський факультет військової підготовки НТУ «ХПІ» за спеціальністю озброєння та засоби військ радіаційного, хімічного та біологічного захисту. Учасник проєкту «Нові лідери».

Борта Р. Люди стають думками [Текст] : [повість з елементами містики про рос.-укр. війну] / Руслан Борта. – Київ : Ліра-К, 2023. – 224 с.

Ця книга – це міркування чотирьох персонажів про війну, яку кожен з них зустрів по-різному. Проте історія пам'ятає події, а не думки. А наші думки про цю війну залишаться назавжди з нами, бо справжню історію України можуть розповісти не автори шкільних підручників, а звичайні люди. В цьому переконаний автор.

БУЛАХ Марина (с. Кальченки, Білопільщина, зараз проживає в Охтирці) – молода поетеса.

Булах М. Непереможна Україна [Текст] : поезії / Марина Булах.
– Львів: ЗУКЦ, 2022. – 120 с.

У книгу увійшло 53 вірші як наслідок пережитих емоцій. Вони були написані з березня по серпень 2022 року. Кожна поезія – крик душі, непередана біль серця за усіх живих та ненароджених, нещодавно вбитих та знищених російською агресією. З першого і до останнього слова читач зможе відчутти лише зиму в душі: люту, жорстоку, нещадну... Весна настане тільки після перемоги, коли українці назавжди стануть вільними та незалежними від московії.

БУРА Дар'я (1988, м. Кам'янське, Дніпропетровщина) – письменниця, радіоведуча, журналістка, волонтерка, громадська та культурна діячка. Закінчила УАД, спеціальність «видавнича справа та редагування».

Бура Д. Місто-герой Харків. 28 історій незламності [Текст] / Д. Бура. – Харків : Орбіта, 2023. – 352 с.

У книзі зібрано історії 28 людей, які стояли за Харків та область. Бої тривали від 24 лютого до 11 вересня 2022 року. Після артобстрілів росіяни, прорвавши кордон на пункті пропуску «Гоптівка», пішли у наступ на Харків. Вони були переконані, що у місті їх чекають з любов'ю і радістю. Місто, куди мешканці російського Белгорода їздили на вихідні за одягом, продуктами та розвагами, не могло не прийняти тих, з ким ще вчора по-братерськи жило і відпочивало. Так думали росіяни. Але окупанти недооцінили готовність армійців до оборони. І ще більше недооцінили цивільне

населення, яке не терпить примусу до братерства за допомогою важкої зброї. Відстояти Харків і врятувати його від окупації та «руського міра» вдалося завдяки тому, що всі об'єдналися. Харків'яни билися за своє місто. Звісно, 28 історій – це не весь Харків і це не єдині люди, що наближали перемогу. Їх значно більше. Саме тому Харків вистояв.

Бура Д. Віталій Марків [Текст] / Дар'я Бура; худож. Є. Вдовиченко. – Харків: Фоліо, 2021. – 153 с. : іл.

Віталій Марків – один з тих добровольців, який залишив своє спокійне життя в Італії і повернувся додому, щоб боронити країну. Та з 2017 року став заручником й учасником іншого фронту цієї війни – війни за честь держави «Україна». Три роки український військовослужбовець перебував за ґратами в Італії. Після років слідства, у 2019 році суд міста Павія засудив нацгвардійця до 24 років позбавлення волі: його звинуватили у причетності до загибелі італійського фотокореспондента Андреа Роккеллі та його перекладача, росіянина Андрія Міронова у травні 2014 року на Сході України.

Бура Д. Хроніка війни 2014-2020 [Текст] : у 3 т. / Дар'я Бура, Олександр Красовицький [(17 жовтня 1967, Харків,) письменник, видавець, засновник та гендиректор вид-ва «Фоліо»]; худож. О. Гугалова-Мешкова. – Харків: Фоліо, 2020.

Т. 1: Від Майдану до Іловайська. – 478 с. : іл.

Т. 2: Від першого до другого «Мінська». – 474 с.: іл.

Т. 3: П'ять років гібридної війни. – 478 с.: іл.

Цей тритомник – це документальне дослідження, літопис-хроніка подій 2014–2020 років в Україні, від завершального етапу Майдану до наших днів. Мета написання книги – бажання переосмислити новітню історію, хронологізувати події, щоб збагнути їхню послідовність і взаємозв'язок, щоб зрозуміти анексію рф Криму, початок гібридної, збройної, військової агресії рф на Донбасі. У виданні хронологічно впорядковано тисячі публікацій щоденних новин і повідомлень з офіційних

джерел. Сухі інформаційні рядки зведень проілюстровані свідченнями безпосередніх учасників подій, процитованих з книг-хронік, що вийшли раніше у видавництві «Фоліо». Долучено спогади про загиблих українських вояків, що захищали нашу землю в перші дні, тижні, місяці й роки російсько-української війни, про новітніх героїв, які заплатили найдорожчу ціну за спокій і добробут українців: віддали своє життя.

Перший том охоплює період з кінця лютого до перших днів вересня 2014 року; другий том висвітлює події з вересня 2014 року до 20 лютого 2015 року; у третьому томі подається хроніка новин з кінця лютого 2015 року до 31 жовтня 2020 року.

У проникливих образах видання, у кривавих хроніках постає справжнє обличчя української нації, проста правда про брудну російсько-українську війну. Книга безкомпромісно викриває режим путіна. А для західних лідерів вона подібна до гострого камінчика в черевіку, бо не дозволяє забути про тих, хто зі зброєю в руках фактично захищає благополуччя Європи.

БУШУЄВ Дмитро – політичний оглядач, спічрайтер, експерт з політичних комунікацій. Співпрацював з урядом України, деякими українськими політиками та міжнародними організаціями. Автор низки аналітичних матеріалів на тему расизму для західних ЗМІ, зокрема – газети Berliner Zeitung та Forum for Ukrainian Studies Канадського інституту українських студій.

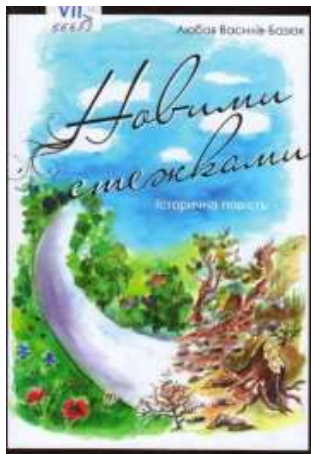
Бушуєв Д. Історія нескорених. Україна на захисті європейської цивілізації [Текст] / Д. Бушуєв. – Київ: Кліо, 2023. – 246 с.

Російсько-українська війна стала найбільшою війною в Європі після завершення Другої світової. Вона була обумовлена самою природою росії і тим, яке місце Україна посідає в російському імперському міфі. Невідвратною її зробила відмова колективного Заходу помічати зростання російського імперського ресентименту й попередження про перегляд сфер впливу, які робив путін.

ВАСИЛІВ-БАЗЮК Любов (30 вересня 1929, село Видерта, Волинь) – письменниця з Канади, магістр бібліотекарства та інформацій, почесний професор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Луцьк).

Василів-Базюк Л. Новими стежками [Текст] : іст. повість / Любов Василів-Базюк. – Чернівці : Букрек, 2018. – 432 с.

Темою історичної повісті Любові Василів-Базюк є новітня історія України. Події Майдану, відомі під назвою Революції Гідності, підлий напад північного сусіда у той час, коли Україна була особливо вразливою після розстрілу Героїв Небесної сотні, дивні «зелені чоловічки», розповіді про громадянську війну на Сході України – ось ті байки, якими офіційний кремль «годував» Україну та весь західний політикум. Диверсії, снайпери, постріли з важкого озброєння, зокрема градів – усьому цьому доводилося протистояти українським воїнам у зоні проведення АТО (ООС). Але Україна продовжує рухатись вперед

до перемоги, незважаючи ні на що...

Війна 2022: щоденники, есеї, поезія [Текст] : антологія / упоряд. В. Рафеєнко. – Львів : Вид-во Старого Лева; Варшава : Нова Польща, 2022. – 440 с.

Через декілька місяців після початку повномасштабного вторгнення стало зрозуміло, що потрібно зафіксувати цей момент історії, емоції і переживання українців, осмислити те, що відбувається. Оскільки найкраще це можуть зробити письменники, було вирішено створити велику антологію творів відомих українських письменників, написаних після 24 лютого 2022 року.

Упорядником антології став письменник Володимир Рафеєнко, який, крім загального болю від війни, пережив ще й власну драму: перебування в окупації упродовж місяця. Меценат проєкту – Центр діалогу імені Юліуша Мерошевського. Цінність цієї книги в її ненавмисності. Це антологія війни, спротиву, Перемоги. До неї увійшли твори 42 авторів: Вікторії Амеліної, Софії Андрухович, Юрія Андруховича, Юрія Винничука, Павла Вишебаби, Любка Дереша, Анатолія Дністрового, Сергія Жадана, Олександра Ірванця, Ліни Костенко, Галини Крук, Андрія Любки, Василя Махна, Катерини Міхаліциної, Юлії Мусаковської, Олени Павлової, Володимира Рафеєнка, Богдани Романцової, Мар'яни Савки, Олени

Степаненко, Ксенії Харченко, Ірини Цілик, Артема Чапая, Артема Чеха, Гаськи Шиян, Петра Яценка та інших.

ВІЛЬЧИНСЬКИЙ Олександр (2 січня 1963, с. Купчинці, Тернопільщина) – прозаїк, драматург, журналіст, науковець, доцент кафедри журналістики ТНПУ ім. В. Гнатюка, лауреат Всеукраїнського конкурсу романів та кіносценаріїв «Коронація слова – 2002», володар гран-прі і першої премії «Коронація слова – 2003».

Вільчинський О. У степу під Авдіївкою [Текст] : повість / Олександр Вільчинський. – Харків : Фоліо, 2019. – 187 с. – (Воєнна проза).

В основу повісті лягли особисті враження автора, який узимку 2016-2017 років перебував як рядовий борець в одному з добровольчих підрозділів під Авдіївкою. «Виявляється, навіть у п'ятдесят три багато чого можна відчувати вперше, особливо, якщо ти вперше в житті потрапив на війну, до того ж добровільно...». Мова йде про одного з головних героїв цієї книги, бійця з позивним Луїс, у цивільному житті Романа Данилюка, працівника обласного архіву, який пішов захищати батьківщину, незважаючи на вік та слабке серце... Він та його побратими опинилися неподалік тієї самої легендарної «авдіївської промки»,

у степу, – штурмова рота та окрема тактична група, де перевалочний пункт, склад та лазарет в одному. І все це – їхнє життя; з братерством, довгими філософськими бесідами, симпатіями і надіями. Вони всі різні, але їх єднає одне: «за плечима їхня база, побратими, Україна», а перед ними – «мішки з піском і шлагбаум... влада тьми, морок і Мордор...». І якщо вони не потрапляють на передову – то передова приходить до них...

ВОВК Ірина (1988) – журналістка, волонтерка, очільниця благодійного фонду «24», який допомагає українським бійцям та добровольчих батальйонів та Збройних сил України. Працює у польовій журналістиці, знімає репортажі про російсько-українську війну та бійців. Висвітлює на телебаченні воєнні події на Сході України, зокрема на порталі «ZIK» та «24 каналі».

Вовк І. Ізоляція. Таємні в'язниці Донбасу в оповідях врятованих від тортур та смерті [Текст] / І. Вовк, Д. Бура. – Харків : Фоліо, 2020. – 348 с. : іл. – (Хроніка).

Ця книга – це спогади тих, хто пройшов пекло і вижив: бранців донецьких і луганських підвалів, сумнозвісної «Ізоляції» та донбаських колоній. Це оповіді тих, кого вдалося обміняти 20 грудня 2019 року, тих, хто втішився, відчувши українську землю на КПВВ «Майорськ». Це книга про життя «до» і «після», про життя Донбасу під час війни, про звірства і злочини бойовиків, про жахи і торттури в полоні. Про все це розповідають українські військовики, журналісти, блогери, помічники військових, медики та місцеві мешканці.

Вовк І. На щиті. Спогади родин загиблих воїнів. Іловайськ [Текст] / І. Вовк. – Харків: Фоліо, 2020. – 475 с. : іл. – (Хроніка).

Це перша книга тритомника «На щиті». У ній йде мова про становлення українського війська в умовах ворожого вторгнення й сепаратистського руху, про імена перших загиблих під «градами», у літаку і гелікоптері, «на броні» і «на розтяжках», на кургані Савур-могила, у Луганському аеропорту, в підступному «зеленому коридорі» Іловайська.

Вовк І. На щиті. Спогади родин загиблих воїнів. Донецький аеропорт [Текст] / І. Вовк. – Харків: Фоліо, 2020. – 572 с. : іл. – (Хроніка).

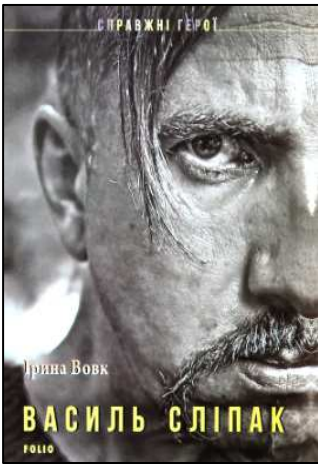
Друга книга тритомника – про загиблих у «котлі» Цвітних Пісків (цей епізод війни чомусь лишився непоміченим), про розстріляну Луганщину, її місто Щастя, про донецький форпост – ДАП, що у свідомості громадян є «символом», за який полягли герої-кіборги, полонені й розстріляні після тортур. Ця книга про непроминальний біль живих, їхню тугу за втраченим, а також нагадування людям цивільним, хто заплатив найдорожчу ціну за їхній спокій і добробут. Видання містить фотоматеріали з родинних архівів.

Вовк І. На щиті. Спогади родин загиблих воїнів. Дебальцеве [Текст] / І. Вовк. – Харків: Фоліо, 2020. – 606 с. : іл. – (Хроніка).

Третя книга тритомника – оповіді про оборонців Дебальцевого, загиблих спекотного літа 2014-го і у найтяжчі зимові місяці 2015-го; про непохитних вояків Світлодарської дуги, про героїв Авдіївки, Зайцевого й Мар'їнки, що пролили свою кров на точках «нуль». Вояки оживають у спогадах матерів і батьків, братів і сестер, дружин і дітей. Ця книга про загиблих українських воїнів, що захищали нашу землю в перші дні,

тижні, місяці й роки російсько-української війни, зібрані й художньо адаптовані. У виданні використані фотоматеріали з родинних архівів.

Вовк І. Василь Сліпак [Текст] / І. Вовк. – Харків: Фоліо, 2020. – 121 с. : іл. – (Справжні герої).

Василь Сліпак («Міф») (1974-2016) – всесвітньо відомий український оперний співак, соліст Паризької національної опери. Він не зміг залишитися осторонь драматичних подій в Україні: був учасником Революції Гідності, давав благодійні концерти, збираючи кошти для українських військових. А згодом сам вирішив піти на війну, бо «на фронті саме та Україна і ті українці, яких мріє бачити». Заради вільної України героїчний «Міф» воював і віддав своє життя. Авторка книги

через спогади близьких, рідних, друзів Василя Сліпака створила живий образ талановитого, яскравого і сміливого співака-воїна, Героя України. У книзі «Василь Сліпак» містяться спогади 20 людей, які були в житті героя. Це його брат, батько і мати, друзі з «Дударика», консерваторії, Франції, побратими, з якими пліч-о-пліч воював.

Воєнний стан [Текст] : антологія / передм. В. Залужного. – Вид. 2-ге. – Чернівці: Meridian Czernowitz, 2023. – 368 с.

До антології увійшло 50 есеїв відомих українських авторів, написаних після початку повномасштабного вторгнення. Серед них Сергій Жадан, Оксана Забужко, Юрій Андрухович, Андрій Любка, Ірина Цілик та інші. Це багатоголосий текст про суворі та тривожні реалії російсько-української війни, книга репортажів дуже різних людей, об'єднаних одним – їх

усіх війна вирвала зі звичного ритму життя. «Воєнний стан» не лише про героїчний спротив українського народу окупантам, про біль, сумніви та страх, а й про емпатію, відчуття єдності та віднайдення своєї ідентичності. Передмову до збірки написав Головнокомандувач Збройних сил України генерал Валерій Залужний.

Воїни миру (спогади воїнів АТО) [Текст] : збірка / упоряд. Б. Сорочинська ; відп. за вип. Г. Олійник; Відділ освіти Буської РДА, Район. інформ.-метод. центр. – Львів : Растр-7, 2018. – 124 с. : іл.

«Воїни миру» – книга, яка містить інтерв'ю з людьми, які пройшли крізь пекло Авдіївки, Мар'їнки, Іловайська, Дебальцевого, Курахова, Слов'янська, Маріуполя, Попасної, Широкіного, Донецького аеропорту та інших «гарячих» точок. Книга присвячена всім тим, хто відстоював територіальну цілісність України, і тим, хто не повернувся до рідної домівки, а також тим, хто був поряд з героями – військовим капеланам, медикам і волонтерам. Збірка містить фотоматеріали, надані воїнами та волонтерами.

ВОРОБЙОВА Ольга родом з Луганщини. Працювала педагогом понад сорок років. У її творчому доробку десять книг поезії, прози, документалістики, один художньо-історичний роман.

Воробйова О. Рани землі Бучанської [Текст] / О. Воробйова. – Київ АртЕк, 2023. – 384 с.

Книга написана на основі реальних свідчень і подій, що відбувалися у Бучанському регіоні під час вторгнення російських військ. Ольга Воробйова – авторка книги, а також безпосередній свідок кривавих злочинів російських окупантів. Протягом окупації Київщини вона весь час перебувала у селищі Ворзель. А після звільнення рідного краю почала збирати свідчення трагічних подій, які передала у формі нарисів та художніх роздумів на сторінках книги.

ГАДІОН Володимир (родом з Черкащини) – письменник, учасник бойових дій, за фахом – інженер.

Гадіон В. Друга лінія. (Не)тактичні історії [Текст] : роман / Володимир Гадіон. – Київ: Зелений пес, 2020. – 224 с.

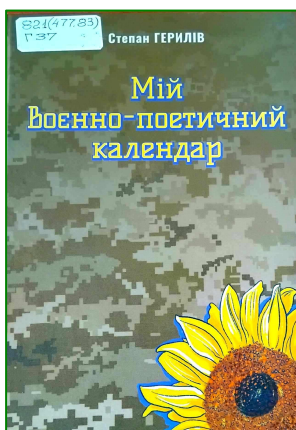

2015 рік. АТО. Четверта хвиля мобілізації. Кожен зі свого військкомату, кожен з особистих причин. Спершу на навчання, а потім і на другу лінію оборони потрапляє безліч різних людей. Маса настільки різношерстна, що зробити з неї військо – більше ніж перемога. Два з половиною десятки оповідань, що складають цю повість, – не прості хроніки кількарічної давнини, а замальовки художника, написані з натури, пережиті, осмислені, десь пронизані сумом і болем, адже це війна, десь сповнені глибоких філософських роздумів, адже на лезі бритви відчуваєш усе гостріше, утім десь й з присмаком гумору, адже і на війні є

життя зі своїми приколами і проколами, занудами і диваками. Оригінальна композиція, простий виклад, жива мова, ефект присутності – у цій книзі знайдеться чимало нового для кожного читача.

ГЕРИЛІВ Степан (псевдонім Стефко з Долини) (19 червня 1954, с. Рудники, Львівщина – 9 квітня 2023, Бердянськ) – письменник, журналіст, волонтер, член Національної спілки журналістів України. З 1995 до 2000 року проживав за межами України. Після повернення поїхав у Бердянськ (Запорізька обл.). Працював у газеті «Університетське слово» Бердянського державного педагогічного університету, член волонтерської організації «Наші Атланти» цього ж університету.

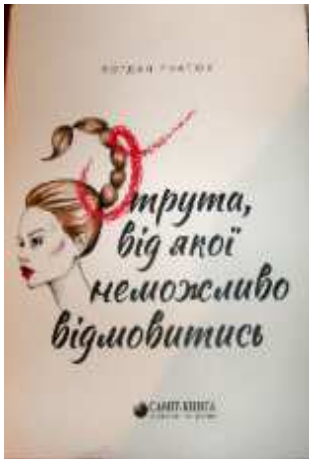
Герилів С. Мій воєнно-поетичний календар [Текст] : зб. віршів / Степан Герилів. – Львів: Світ, 2022. – 192 с.

У збірнику вміщено щоденні ранкові поетичні одкровення автора, в яких – не лише літопис очевидця російсько-української війни XXI століття, а й поетичні діалоги, що дозволяють читачам бути своєрідними співрозмовниками, викликати у своїй уяві картини смерті ворогів, над якими можна всмак посміятись і дочекатися, «аби врешті ідіот в тому бункері вже гинув, щоб ногов навіть не дригнув».

ГНАТЮК Богдан – молодий київський прозаїк, сценарист, драматург, режисер.

Гнатюк Б. Отрута, від якої неможливо відмовитись [Текст] : збірка оповідань / Богдан Гнатюк. – Київ: Саміт-книга, 2021. – 272 с.

Ця книга – це життєві історії наших сучасників, емоційно відчуті і переосмислені автором. Він знайомить читачів з подіями війни, що їх пережили герої оповідань, розповідає, як вони пізнали почуття першого кохання і гіркоту важких втрат. Перед читачем постає багатогранний світ, в якому вирує ненависть, перемагає любов і не стихає голос надії. Як зазначено у передмові: «Ця книга вражає своєю експресією і оголеним нервом».

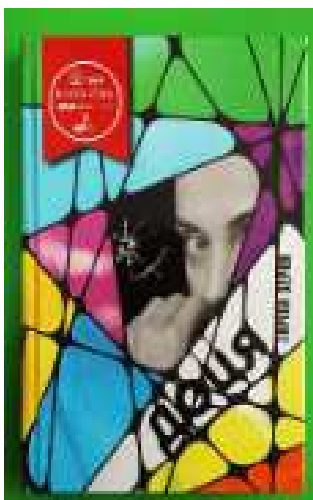
#Голоси. Антологія військових письменників [Текст] : збірка / упоряд. Т. Пилипець. – Київ: ФОП Степурін Ігор Миколайович, 2023. – 260 с.

До збірки увійшли прозові твори, вірші, щоденникові записи та роздуми воїнів пера та автомата, які пишуть на війні і про війну. У книзі представлені тексти 30 авторів – учасників Всеукраїнського форуму військових письменників, який з 2019 року проходить на базі Львівської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Романа Іваничука. #Голоси – це не просто книга, це родинний альбом, який створили, без перебільшення, найкращі люди України, котрі сьогодні захищають Батьківщину. У ній говорять наші воїни та воячки, говорять волонтери. Говорять влучно і правдиво. До мурах у серці. Почуйте їхні голоси. Вони про мертвих і живих, вцілілих та зраних, про героїв та зрадників, про велич та нищість, про кохання на війні та коханих з розтерзаними ранами, про нескорених духом синів та дочок рідної землі.

ГОРІХА ЗЕРНЯ Тамара (псевдонім Тамари Дуди) (5 січня 1976, Київ) – письменниця, перекладачка, волонтерка, лауреатка Національної премії України ім. Т. Шевченка за роман «Доця» (2022).

Горіха Зерня Т. Доця [Текст] : роман / Тамара Горіха Зерня. – Київ: Білка, 2019. – 288 с.

Події роману розгортаються навесні-влітку чотирнадцятого року у Донецьку. Донбас – це точка обнуління, місце сили, де прозвучали найважливіші запитання. І тільки там заховані потрібні відповіді. Там, де все починалося, там все і завершиться, коли історія пройде чергове коло, і вічний змії Уроборос знову вкусить себе за хвіст. Саме тут героїня втратила родину, дім, роботу, ілюзії, і саме тут збрала уламки життя заново, віднайшла новий сенс і нову опору. Крок за кроком читач спостерігає процес трансформації, переродження гречкосія у воїна.

Ця книга назавжди змінила того, хто її написав, і змінить кожного, хто її прочитає. Бо війна – це коли ти їси землю. І що найважливіше, коли годуєш землю.

Роман відзначено премією «Книга року ВВС» (2019).

ГРИГОРЕНКО Костянтин – журналіст, секретар Національної спілки журналістів України, видавець газети «Обрії Ізюмщини».

Григоренко К. Ізюм. Зруйнований, але не скорений [Текст] : [хроніка окупації Ізюма] / К. Григоренко. – Харів : Фоліо, 2023. – 224 с.: іл.

Автор, професійний журналіст, створив хроніку окупації Ізюму 2022 року. Рядок за рядком розгортається реальна історія міста та його мешканців. Читач дізнається про дії місцевої влади у час воєнного стану, проблеми забезпечення життєдіяльності міста, які почалися з перших днів повномасштабного вторгнення, про трагедії людей. Росіяни не могли захопити Ізюм протягом трьох тижнів, що дало нашим військовим час підготувати фортифікаційні оборонні споруди на сході і на південному сході міста. Після звільнення Ізюму У вересні 2022 року тут знайшли масові поховання і

чисельні катівні, які облаштували окупанти, Близько 80% житла в місті було зруйновано.

У книзі зібрані розповіді очевидців, інтерв'ю з керівниками місцевих органів, газетні статті, дописи з соцмереж, оголошення – документальні свідчення щоденної боротьби за життя в окупованому місті.

ГРИДІН Сергій (8 липня 1971, м. Здолбунів, Рівненщина) – дитячий письменник, учасник АТО.

Гридін С. Чужий [Текст] : повість / Сергій Гридін. – Київ: Академія, 2019. – 144 с.

Нарешті війна для нього скінчилася. До скону її вистачить. Війна навчила бачити, хто справжній, а хто гниляк. Зробила нещадною пам'ять. Бо як забути хлопців, яким ніколи вже не побачити дому. Микола Гаврилюк не був наївним: життя його жорстоко потерло. Не чекав пошестей. Ні на що особливе не розраховував, але й гадки не мав, що можна бути таким нетерпимим до всього, що вирізняє чоловіка, який місяцями жив у бліндажі, пив воду з калюж і забув про суху постіль. Запросто накидують йому образливі «аватар», «вбивця», «психічно ненормальний».

Драматичною і навіть авантюрною була його дорога додому. А там усе пішло не так. Тяжко було звикати навіть до асфальту під ногами. Щось незбагненне віддалило дружину, забрало взаєморозуміння зі синами. Він уже небажаний на роботі. Нездоланними стали мури бюрократії. Усім став чужий, нікому не потрібний. Приречений залишитися наодинці зі своєю війною. «Мені краще було загинути», – карався думкою. І звіром оскалювався на несправедливість. Дуже несподівано його кинуло під осколки людської байдужості – так недоречно й безжально наздогнала його ця війна. І винесла вирок.

Про біль і трагедію воїна, що повернувся з війни, захищаючи рідну землю, йдеться у цій книзі.

ГРИНІВ Олег (20 лютого 1940, с. Мала Горожанка, Дрогобиччина – 18 квітня 2021, Львів) – поет, доктор філософських наук, професор, етнолог, публіцист, громадський діяч, член Національної спілки письменників України і Національної спілки журналістів України.

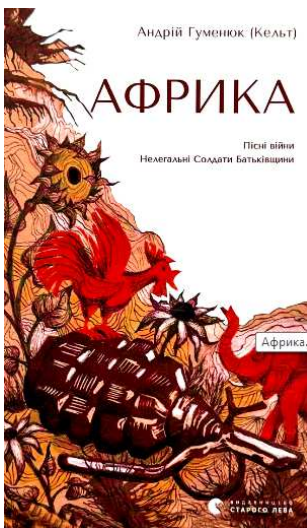

Гринів О. Віщі знаки [Текст] : вірші / Олег Гринів. – Львів: Каменяр, 2020. – 47 с.: іл. – (25 улюблених віршів).

Поезії пронизує ідея любові до рідної землі. Автор намагається образно осмислити різні періоди боротьби українського народу за відновлення й утвердження державності. Найбільше уваги приділено війні росії проти України.

ГУМЕНЮК Андрій (позивний «Кельт») (28 листопада 1957, Львів) – письменник, живописець, з 2016 року – боєць добровольчого батальйону ОУН, один із засновників Львівського театру ім. Леся Курбаса (1988). Його, як багатьох українців, не шокувало повномасштабне вторгнення військ росії в Україну, бо, крім досвіду кількох років участі в АТО на Сході України, він – син членкині ОУН та вояка дивізії «Галичина» й УПА, які пройшли радянські концтабори.

Гуменюк А. (Кельт) Африка. Пісні війни. Нелегальні солдати Батьківщини [Текст] : нон-фікшн / Андрій Гуменюк (Кельт); худож. А. Гуменюк. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2023. – 360 с.

Книга львівського живописця – це збірка біографічних новел-нотаток про війну. До неї увійшли і малюнки автора. Все, що автор описав у книзі, написано на реальних подіях, усі події прямо чи опосередковано пов'язані з війною. Це чесна розповідь очевидця, бо автор з початком російсько-української війни пішов добровольцем. «А чому «Африка»? Африка – це практично як війна. В мене там є червоні слоники, і вони трембітають, як хтось гине. Чому твої слоники червоні? Бо це смерть. Про кров... Та ти читай, я там про все написав».

Гуменюк А. Пісні війни [Текст] : етюди про війну / Андрій Гуменюк. – Львів: Сполом, 2018. – 82 с.

Із цієї незвичайної книги читач довідається всю правду про війну на Сході України, відчує її з емоцій автора, людини, наділеної талантом спостерігати, аналізувати, відчувати і зображати. Його «Пісні війни» – це реалістичні картини абсурдної війни і водночас – героїка бійців, що стали на прю за рідну Батьківщину.

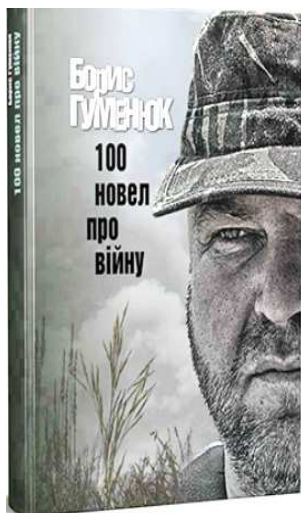
ГУМЕНЮК Борис (30 січня 1965, с. Острів, Тернопільщина) – поет, прозаїк, військовик. Автор проєкту «Українські книги – українським тюрмам», координатор проєкту «Інша література». Член Національної спілки письменників України (2006). Заступник командира добровольчого батальйону ОУН (з 2014), голова Української військової організації (з 2015).

Гуменюк Б. Блокпост [Текст] : вірші, новели, публіцистика / Борис Гуменюк. – Київ: Академія, 2016. – 336 с.

Книга «Блокпост» вміщує поезію, художні прозові тексти та публіцистику про реальні події в Україні часів Майдану і війни 2014-2015 рр. Книгу можна віднести до літератури нон-фікшн (англ. Non-fiction – особливий літературний жанр, де сюжетна лінія вибудовується винятково на реальних подіях з епізодичними вкрапленнями художнього вимислу). Як стверджує сам автор, він свідомо уникав літературицини, акторства, бо тему війни не можна імітувати. Її треба просто фіксувати, десь додаючи певної художньої і жанрової форми, але короткої. Бо стан війни не налаштовує на розлогий формат. Тут треба встигнути розпочати і завершити текст, поки живий...

Гуменюк Б. 100 новел про війну [Текст] / Борис Гуменюк. – Київ: ДПА, 2018. – 272 с.

Ця книга про події Майдану – Революції Гідності, що почалася у листопаді 2013 р. в Києві, події, в яких автор брав безпосередню участь і з яких, власне, і почалася російсько-українська війна у 2014 році. Книга розповідає про найкривавіші моменти революції лютого 2014 р. В осмисленні подій Майдану і війни автор передає своє суб'єктивне безпосереднє враження як учасника подій, водночас прописує ці процеси в загальноісторичному контексті боротьби українців за незалежність. Тональність художніх текстів – епічний журливий спокій – так само є чесним і органічним баченням війни у її глибинному вимірі.

ГУМЕНЮК Наталя (24 липня 1983, Біробіджан, РРФСР, СРСР) – журналістка, документалістка; спеціалізується на висвітленні воєн і конфліктів. Співзасновниця та виконавча директорка Лабораторії журналістики суспільного інтересу, співзасновниця ГО «Громадське телебачення», голова цієї організації (2015-2019)

Гуменюк Н. Загублений острів. Книга репортажів з окупованого Криму [Текст] / Н. Гуменюк. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2020. – 312 с.

Загублений острів – це збірка репортажів з окупованого Криму, куди відома журналістка Наталя Гуменюк їздила упродовж 2014-2019 рр. У книзі – справжні історії і трагедії людей, життя яких кардинально змінилося після 2014 року, бо відтоді хтось з кримчан живе в окупації, а хтось – просто в іншій країні. То ж яка їхня неприхована правда? Підприємці та пенсіонери, кримські татари, студенти й громадські активісти, правозахисники та військові, люди з різними політичними та ідеологічними поглядами відверто розповідають свої історії: одні діляться тихим, глухим болем, інші – просто втомилися мовчати й боятися. Ця книга є справжнім голосом анексованого Криму, його багатоголоссям, в якому окремі розповіді творять єдину спільну історію, яка ще не завершилася.

ГУРГУЛА Ігор (6 вересня 1960, с. Острів, Івано-Франківщина) – прозаїк, поет, драматург, публіцист, редактор і видавець; член Національної спілки письменників України (1998).

Гургула І. АТОманія [Текст] : поезія / Ігор Гургула. – Львів: Тріада плюс, 2015. – 168 с.

Ця книга – це болючі та правдиві рядки про війну на Сході України. Автор подає своє бачення та трактування подій, які розгорнулися на українському південному сході у 2014 році. Саме там розпочалася справжня війна, яку Україні нав'язала росія, але саме під час неї почалося формування нового генотипу Нації. Книга рекомендована для позакласного читання у школах.

ДЗЮБА Сергій (3 лютого 1978, Київ) – письменник, сценарист та режисер, учасник російсько-української війни.

Дзюба С. Позивний «Бандерас» [Текст] : військовий детектив / Сергій Дзюба, Артемій Кірсанов [18 березня 1980 р., Київ – письменник, сценарист, режисер]. – Харків: Фабула, 2018. – 240 с.

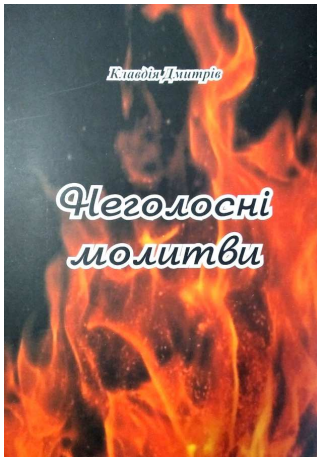
«Позивний „Бандерас”» – це військовий бойовик, чи не найперший в Україні, заснований на реальних подіях. У зоні АТО у вересні 2014 року за наведенням диверсанта скоєно теракт – сепаратисти знищили маршрутку, в якій загинуло дванадцятьоро дорослих і дитина. Стає відомо, що інформатор ворога – службовець української армії. Водночас шляхом радіоперехоплення з’ясовується, що в цьому регіоні чекають на прибуття полковника російського ГРУ. Розпочинається операція зі знешкодження диверсанта, здійснення якої доручають групі контррозвідників на чолі з капітаном Антоном Саєнком...

Дзюба С. Позивний Бандерас. Операція «Томос» [Текст] : детектив. шпигун. роман / Сергій Дзюба, Артемій Кірсанов. – Харків: Фабула, 2021. – 256 с. – (Сучасна проза України).

У книзі капітан Антон Саєнко, розвідник із позивним Бандерас, сучасний козак Мамай, протистоїть підступному й жорстокому російському диверсанту Манекену та його поплічникам: він намагається врятувати не лише життя людей, а й міжнародний авторитет України, захистити історію, культурні та духовні цінності держави. Смертельно небезпечні пригоди, чудотворні ікони, красуня-черниця – все це є в книзі. Динамічний та непередбачуваний сюжет цього детективного шпигунського роману триматиме читача у напрузі до останньої сторінки.

ДМИТРІВ Клавдія (3 червня 1973, с. Слобода-Болехівська, Івано-Франківщина) – педагог, психологиня, актриса, волонтерка, заслужена артистка естрадного мистецтва України, поетеса-піснярка. З 2000 року живе і працює в Києві.

Дмитрів К. Неголосні молитви [Текст] : вірші та медитації [про Майдан і війну] / Клавдія Дмитрів. – Львів: БОНА, 2019. – 182 с.

Поетеса в цій збірці вилила весь біль за Україну, показала її страждання, дала почути стогін синів, плач та молитви матерів. АТО. Війна. Події, які назавжди змінили країну. Роки важких втрат, болю та випробувань, подій які залишили в минулому мирне життя. Сотні і навіть тисячі матерів не дочекалися додому своїх синів, дружини – чоловіків, а діти – батьків. Про все це в цій книзі.

ДМИТРУК Анастасія (31 січня 1991, м. Ніжин, Чернігівщина) – поетеса, прозаїк, громадська діячка у сфері культури, авторка вірша «Ніколи ми не будемо братами» російською мовою, написаному у зв'язку з російською анексією Криму у березні 2014 року.

Дмитрук А. Це моя і твоя війна [Текст] : збірка творів / Анастасія Дмитрук. – Дрогобич: Коло, 2017. – 128 с.: іл.

До книги увійшли вірші, прозові експерименти, спогади військових та листи з війни. Тонке мережимо творів розкриває чуттєву сторону боротьби України за Незалежність, починаючи від подій Революції

Гідності і до сьогодні: гостро, відверто та емоційно. Збірка дає можливість читачеві пережити всю гаму почуттів – від запалу бойової готовності до найніжніших хвилин кохання. У книзі є вірші, які підіймають людей до боротьби і ведуть військо до бою, є вірші, що втамовують біль втрат і розчарувань, а є вірші, які запалюють вогонь в серцях і дають нову надію. «Свобода і незалежність варті боротьби. Ми кожного дня своїми думками, словами, вчинками творимо нашу країну. Якою вона буде – залежить від нас. Щодня», – такою є головна ідея книги. «Я і ти – це велика сила. Я і ти – це і є Україна».

Добровольчі батальйони [Текст] / упоряд. К. Гладка [та ін.]. – Харків : Фоліо, 2017. – 332 с.

Чи вистояла б Україна без мужності добровольчих батальйонів? У чому сутність руху добробатів - і де його витоки? Якою була роль добровольців під час найважливіших етапів битви України проти гібридного агресора? І що чекає на добробати у майбутньому? На ці питання вирішила відповісти група експертів і журналістів. Проект «Добробати» - це хроніка історії руху і водночас роздуми над його природою. Створення добробатів, їхній бойовий шлях і сучасний стан - усе це безпосередньо з уст учасників подій, політиків, військових, громадських діячів та волонтерів.

ДОВГАНЬ Маргарита (11 вересня 1930, Ташкент) – журналістка, шістдесятниця.

Довгань М. Шпитальні нотатки. Лютий 2015 р. – березень 2018 р. [Текст] / М. Довгань. – Київ : КЛІО, 2018. – 288 с.

Видання вміщує героїчні історії учасників АТО, записані авторкою упродовж лютого 2015 – березня 2018 р. після відвідин воїнів у Київському військовому шпиталі. Книга знайомить з нашими захисниками і є документом української історії. Це крик-протест проти безумств війни, свідчення дивовижної витримки українського народу, яка дає можливість щоразу відроджуватися, знов і знов укріплюватися духом і плоттю в ім'я життя.

ДОМАШЕНКО Тетяна (3 вересня 1954, с. Рокита, Полтавщина) – поетеса, громадсько-політична діячка, засновниця і директор видавництва «Духовна вісь», автор терміна «Небесна Сотня» (вірш «Борітеся – поборите...», присвячений Сергію Нігояну, написаний 15 березня 2014 року).

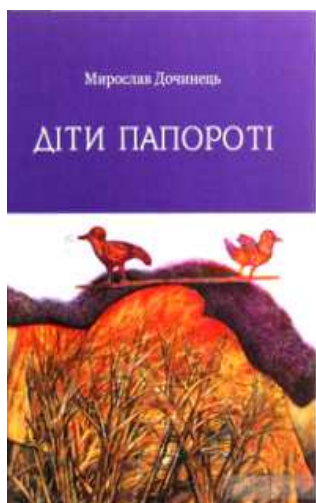

Домашенко Т. Служити Богу й Україні [Текст] : духовно-патріот. поезія / Тетяна Домашенко. – Вид. 2-ге, виправл. і доповн. – Київ; Вишневе: Духовна вісь, 2019. – 440 с.

Книга є певним творчим симбіозом двох збірок авторки громадянської лірики – «Небесна Сотня воїнів Майдану» (2014) і «Ангели-охоронці» (2016). Видання

присвячене п'ятій річниці Революції Гідності та Героям Небесної сотні. Крім поезій-присвят поборникам незалежності України різних поколінь та нових віршів, увійшло кілька публікацій з відгуками на збірки «Небесна Сотня воїнів Майдану» і «Ангели-охоронці», а також окремий розділ з біографічними довідками й світлинами Героїв Небесної Сотні «Поіменна пам'ять».

ДОЧИНЕЦЬ Мирослав (3 вересня 1959, м. Хуст, Закарпаття) – письменник, філософ, журналіст, видавець.

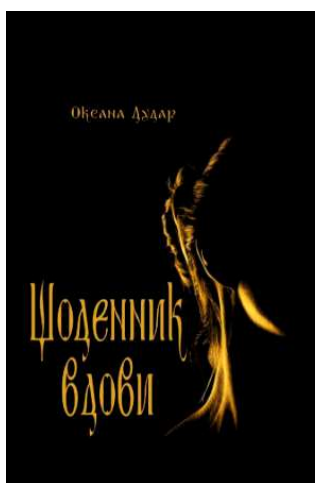

Дочинець М. Діти папороті [Текст] : езотеричний роман / Мирослав Дочинець. – Мукачево: Карпатська вежа, 2020. – 328 с.

Ця книга – про жало війни в серці, про любов і кохання, про муки і радість творчості та служіння науці, про Дім, у якому живе душа, про мову птахів, про дикі черешні, прадавні, як світ, трави і вино першого витиску... Про те, що в житті рано чи пізно, навіть досить пізно – щось відбувається вперше. І після того ти ніколи вже не будеш колишнім.

ДУДАР Оксана – журналістка, письменниця, модераторка.

Дудар О. Щоденники вдови [Текст] / Оксана Дудар. – Київ: Саміт-книга, 2023. – 144 с.

«Щоденники вдови» – це біографічний художній твір. У книзі зібрані спогади про полеглого чоловіка-військового, військового журналіста, бійця 80 окремої десантно-штурмової бригади, який загинув на війні 2 березня 2022 року. Віктор Дудар був добровольцем у 2014-2015 рр., і після початку повномасштабного вторгнення знову повернувся до війська. Він казав, що захворів на вірус війни, а це хвороба, яка не лікується. На фронті Віктор всюди намагався бути першим. Ніколи не відмовлявся від завдань. За сюжетом книги головна героїня Оксана через десять днів після повномасштабного вторгнення рф дізнається про

загибель на війні чоловіка. Згорьована вдова з усіх сил намагається пристосуватися до нових обставин, віднайти нові сенси життя, а також знайти відповіді на багато запитань, зокрема, як і за яких обставин загинув її чоловік.

ЖАДАН Сергій (23 серпня 1974, Старобільськ, Луганщина) – письменник, перекладач, громадський діяч, фрондмен гуртів «Жадан і Собаки», «Лінія Маннергейма». З березня 2024 року – військовослужбовець бригади «Хартія» Національної гвардії України.

Жадан С. Інтернат [Текст] : роман / Сергій Жадан. – Чернівці: Meridian Czernowitz, 2017. – 336 с.

Роман розповідає про життя вчителя в умовах війни. ...Одного разу, прокинувшись, ти бачиш за вікном вогонь. Ти його не розпалював. Але гасити його доведеться й тобі... Січень 2015 року. Донбас. Паша, вчитель однієї зі шкіл, спостерігає, як лінія фронту неухильно наближається до його дому. Стається так, що він змушений цю лінію перетнути. Щоби потім повернутись назад. І для цього йому щонайменше потрібно визначитись, на чьому боці його дім... Найкраща книга 24 Форуму видавців у номінації «Сучасна українська проза» (2017).

Жовто-блакитна любов. Антологія патріотичної поезії – 5 [Текст] / упоряд. і видавець Олесь Дяк. – Дрогобич: Коло, 2022. – 176 с. – (Бібліотека Премії).

«Ми маємо навчитися жити під час війни», – так вважає упорядник книги. До неї увійшли вибрані поезії переможців і фіналістів премії імені Катерини Мандрик-Куйбіди. Нині, коли триває війна українців за право жити на своїй землі, за право говорити рідною мовою, за право бути європейцями, такі видання надважливі.

ЗАБУЖКО Оксана (19 вересня 1960, Луцьк, Волинь) – громадська активістка, літературознавиця, публіцистка, прозаїк, поетеса, есеїстка, літературний критик, публічна інтелектуалка, викладачка, лауреатка Національної премії України ім. Т. Шевченка (2019), феміністка.

Забужко О. Найдовша подорож [Текст] : есей / Оксана Забужко. – Київ: Комора, 2022. – 166 с.

У своєму новому есеї, написаному для західної публіки, Оксана Забужко розглянула витoki сьогodнішньої російсько-української війни у двох часових вимірах – тридцятилітньому і трьохсотлітньому, перемежо-вуючи їх власними спогадами про те, як незліченна сума людських воль здатна змінити хід історії.

ЗЕЛІНСЬКИЙ Андрій (2 вересня 1979, Львів) – священник Української греко-католицької церкви, член чернечого згромадження «Товариство Ісуса», радник Глави УГКЦ зі стратегії комунікації, військовий капелан, політолог, публіцист, громадський діяч, перший військовий капелан при штабі АТО (2014), викладач Інституту лідерства та управління УКУ.

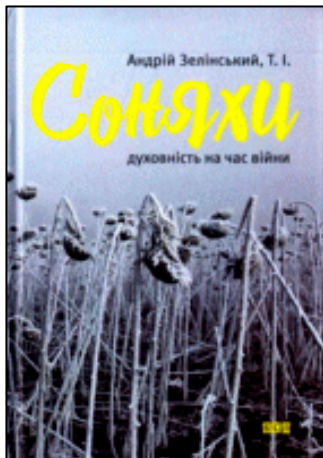
Зелінський А. Моя мандрівка у Країну морпіхів. Із щоденника капелана [Текст] / А. Зелінський. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2021. – 200 с.

Ця книга – це щоденник автора, капелана і морського піхотинця. Під час війни на Сході України отець Андрій Зелінський був пліч-о-пліч із воїнами, ділив з ними їхню тривогу й неспокій, підтримував, проводжав у засвіти бойових побратимів, дивився в очі смерті й цінував кожен новий день. Ця книга про те, як важливо прагнути до перемоги, як важливо розуміти, що найбільша перемога – це перемога над самим собою, як важливо мріяти, не зупинятися і вірити у нездоланну силу добра.

Зелінський А. Соняхи. Духовність на час війни [Текст] / А. Зелінський. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2015. – 128 с.

Ця книга – про друзів і для друзів, а тому написана з любов'ю та щирою вдячністю. У ній зібрані тексти про глибоко людське, про духовний вимір людського досвіду війни та про справжню любов, здатну змінити людину на сонце, а спільний біль – на радість спільної надії.

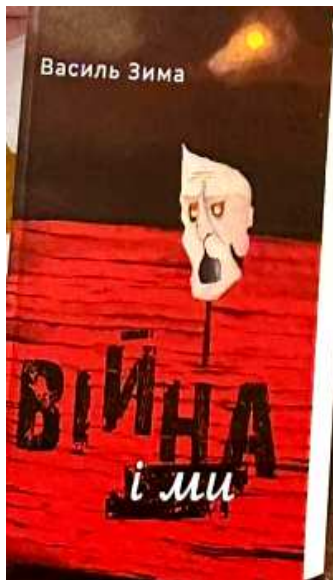

Хлопці, про яких йдеться в книзі, – молоді офіцери ЗСУ, – втілення відданої та жертовної служби своєму народові, щирої, щедрої, вірної любові. Водночас книга є даниною світлій пам'яті тим, хто в час, коли Україну огорнула темрява і страх, запалали соняхами на полях української журби. «У цій книзі ви не знайдете нічого, окрім правди, – стверджує автор. Тут немає жодного домислу, все реальне. Коли писав, то не думав, для кого писав. А думав про тих, з ким спілкувався під час написання. Це дуже конкретні обличчя, дуже конкретні люди,

дуже конкретні бесіди, розмови. Ті, хто з честю виконали свій обов'язок і стали зразком для нас, щоб ми тепер знаходили мотивацію, знаходили сили, потужний духовний ресурс рухатися вперед, виконувати те, за що віддали життя наші хлопці».

ЗИМА Василь (16 грудня 1977, Миколаїв) – журналіст, телеведучий, поет, прозаїк. Член Національної спілки письменників України (2003).

Зима В. Війна і ми [Текст] : повість / Василь Зима. – Львів: Піраміда, 2023. – 304 с.

«У війни багато правд. Мільйони. У кожного своя. Найправдивіша. Бо найболючіша. Пережита. Така, що не потребує ні доказів, ні ілюстрацій, ні фактів. Усі ці правди співіснують у тому окремому світі, який війна накрила товстезним куполом, під яким ми живемо, під яким ми боремося, під яким ми пишемо. Кожен зі своєю окремою маленькою правдою, а всі разом з однією величезною правдою війни. Усі ці правди мають бути розказані, усі ці правди мають бути викричані й почуті...». Так починається нова художньо-документальна повість українського прозаїка, поета, журналіста Василя Зими. Написана протягом першого року повномасштабної війни. Це і щоденникові записи і дослідження того, що передувало війні.

ЗІНЕНКО Роман (позивний «Седой») (1 квітня 1974, Дніпропетровськ) – ветеран російсько-української війни, учасник боїв за Іловайськ, колишній морський піхотинець, автор кількох книг про ті бої.

Зіненко Р. Іловайський щоденник [Текст] / Р. Зіненко; пер. з рос. Т. Рассадкіна. – Харків: Фоліо, 2017. – 286 с.

Книгу цю написав доброволець батальйону «Дніпро-1», один з тих скромних небагатослівних героїв, про яких навряд чи напишуть газети. Це не художній твір, але й не хроніка, швидше розповідь очевидця. Автор нічого не вигадує, він просто передає свої враження, думки, емоції, намагаючись бути максимально точним у спогадах. Але передає так, що читач розуміє, що відбувалося в Іловайську як з героєм (автором) книги, так і з батальйоном «Дніпро-1».

Зіненко Р. Війна, якої не було. Хроніка Іловайської трагедії [Текст]. Ч. 1. 7-24 серпня 2014 року / Р. Зіненко ; авт. вступ. ст. Ю. Бутусов. – Харків: Фоліо, 2019. – 446 с.

Книга висвітлює хронологію подій, які відбувалися 7-24 серпня 2014 року. Це ретельне дослідження, яке ґрунтується на спогадах близько сотні бійців і офіцерів, від добровольця до вищого керівництва сектора «Б», учасників Іловайської трагедії. Книга також містить журналістські розслідування окремих журналістів та звіт тимчасової слідчої комісії Верховної Ради.

Зіненко Р. Війна, якої не було. Хроніка Іловайської трагедії [Текст]. Ч. 2. 25-31 серпня 2014 року / Р. Зіненко ; авт. вступ. ст. Ю. Бутусов. – Харків: Фоліо, 2019. – 478 с.

Друга частина висвітлює період від Дня Незалежності до відходу українських військових з Іловайська.

ІВАНИЦЬКА Яна – письменниця, перекладачка-драматургиня, документалістка, сценаристка документальних фільмів, доктор філософії, журналістка.

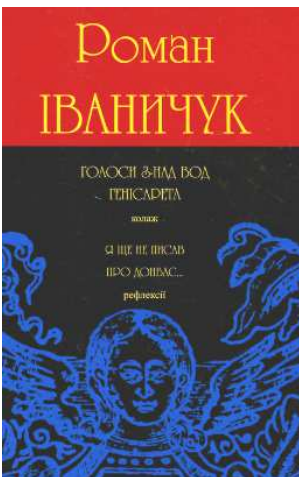

Іваницька Я. Війна очима киянки. Рік перший. Лютий [Текст] / Я. Іваницька. – Київ: Саміт-книга, 2023. – 420 с.

Ця книга про життя воєнного Києва, про те, як змінювалося внутрішнє «я» киян під тиском обставин, як гартувався Дух. Про людей, події, думки, переживання, ідеї, культурне життя столиці під час війни і гумор; про життя всупереч поставленому путіним завданню його знищити.

ІВАНІЧУК Роман (27 травня 1929, Трач, Косівський повіт, Станіславівське воєводство, Польська республіка (нині Івано-Франківщина) – 17 вересня 2016, Львів) – письменник, політичний та громадський діяч, член Національної спілки письменників України (1960); один з організаторів Товариства української мови ім. Т. Шевченка, Народного руху України; народний депутат України 3-го скликання (1990-1994); заслужений працівник культури України, Герой України.

Іваничук Р. Голоси з-над вод Генісарета; Я ще не писав про Донбас... [Текст] : колаж, рефлексії / Роман Іваничук. – Львів: Срібне слово, 2016. – 172 с.

Назва повісті-рефлексії «Я ще не писав про Донбас» говорить сама за себе. Письменник, сучасник війни на Донбасі, розмірковує устами своїх героїв – письменника, художника, історика, ветерана УПА і кримської татарки – про наболіле: був чи не був Донецький край українським, варто чи не варто за нього боротися.

ІВАНЦОВА Людмила (Міла) (27 листопада 1960, Київ) – письменниця, перекладачка, журналістка, педагог. Має титул «Золотий письменник України». Її прозу читачі називають терапевтичною.

Іванцова М. Мир і війна [Текст] : збірка оповідань / Міла Іванцова. – Київ: Ваш автограф, 2023. – 312 с.

Книга складається з 25 оповідань про нас і наше життя, про життя до і під час війни, про Київ та Крим, про волонтерів і про українців за кордоном, про любов і про кохання, про потаємні бажання і мрії, про дітей та дорослих. І про досвід, який нас змінив. Історії вміщені в довільному порядку, тому не відразу можна здогадатися, чи про мирне життя йдеться в оповідці, чи про воєнне. Авторка запрошує читачів у світ життєвих історій, сповнених правди, тепла і людяності. Кожна історія відкриває перед читачем новий світ, де переплітаються радощі й печалі, надії й розчарування, любов і біль. Оповідання, зібрані разом, створюють багатогранну мозаїку людських доль, що

змушує замислитися й відчувати силу людського духу у найрізноманітніших обставинах.

ІЛЮХА Юлія (5 січня 1982, с. Гонтів Яр, Харківщина) – письменниця, журналістка, волонтерка АТО, лауреатка та номінантка міжнародних літературних конкурсів.

Ілюха Ю. Східний синдром [Текст] : роман / Юлія Ілюха. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. – 240 с.

Вони ніколи не зустрілися б, якби не війна на Донбасі. Гарячий вересень 2014-го звів разом адвоката-невдачу Василя, айтішника Макса та росіянку Тетяну, що втекла від чоловіка-садиста. У кожного – власна історія болючих втрат, яка штовхнула їх у бліндажі: Василь втік в АТО від сварок з дружиною, Макс прагнув помститися за вбиту наречену, а Тетяна мріяла розпочати нове життя. Дружба, любов, ненависть – етапи одного шляху, який їм доведеться пройти. І жоден з них не уявляє, чим цей шлях закінчиться. Це оповідь не про героїв, а про звичайних людей, які повернулися з війни тілом, не повернувшись душею. Книга дивовижна: настільки проста і настільки ж складна, бо піднімає надважливу

проблему – проблему адаптації людей, які повернулися з війни. Ми повинні усвідомити її наявність, бо без цього війна ніколи не закінчиться, і суспільство й надалі буде жити в паралельному світі.

ІСЬКОВА-МИКЛАЩУК Олена (12 квітня 1983, с. Вербівці, Хмельниччина) – поетеса, член Національної спілки письменників України (2016).

Іськова-Миклащук О. Світло на дні бліндажа [Текст] : поезія / Олена Іськова-Миклащук. – Київ: Український пріоритет, 2019. – 96 с.

Ця збірка поезій – канонічний зразок громадянської поезії. Вірші до неї автор писала п'ять важких років. Її поезія максимально сповідальна і емоційно напружена. Війну вона побачила очима свого чоловіка – бійця АТО. На собі відчула «принади» статусу солдатки. Щоденно заговорювала сльози донечці, яка сумувала за татком. У кожному зі семи розділів книги авторка постає в іншій якості: то як кохана дружина воїна, то як громадянин-патріот, то як мати.

Калинопис. Антологія патріотичної поезії – 3 [Текст] : [зб. громад. лірики] / упоряд. Олесь Дяк; редкол.: О. Дяк (голова) [та ін.]. – Дрогобич: Коло, 2019. – 200 с.: іл. – (Бібліотека Премії).

У збірник увійшли вибрані поезії переможців конкурсу літературної премії імені Катерини Мандрик-Куйбіди 2018 р., кредо яких – український патріотизм в російсько-українській війні. Участь поетів Львівщини, Закарпаття, Волині, Херсонщини, Запоріжжя, Житомирщини, Вінниччини, творчість яких суголосно перегукується у цій надзвичайно важливій темі, є одним з бойових духовних чинників об'єднавчої ідеї українського суспільства при поборюванні агресора.

КАПЕЛЮШНИЙ Леонід (5 листопада 1942, Павлогірківка, Кіровоградщина) – журналіст, публіцист, сценарист, лауреат премії Спілки журналістів СРСР (1985), член Асоціації українських письменників і Національної спілки кінематографістів.

Капелюшний Л. Дике поле [Текст] : роман / Леонід Капелюшний. – Київ: Український пріоритет, 2017. – 472 с.

Карколомні події життя головного героя Павла Горлача розгортаються переважно на колишніх теренах Дикого поля, інфікованого наразі ідеєю руського міра. Втім, головне питання не що там відбувається, а – чому? Яке підтрунтя у сепаратизмі не лише вдалого бойовика Горлача, а й десятків тисяч його однодумців? Чи тільки захланність росії стала причиною втрати Криму і частини Донбасу, чи й байдужість київської влади? Цей твір є чи не першою спробою в сучасній літературі зрозуміти, чому українці на одвічних наших землях втрачають віру у творення незалежної держави, а самі землі повертаються у первісну дикість Поля.

КАРПИЛЕНКО (СУБОТІНА) Валерія (позивний «Нава») (народилася в Маріуполі) – журналістка, колишня викладачка Маріупольського державного університету, кандидат наук із соціальних комунікацій, поетеса, військовослужбовиця, майор Національної гвардії України, учасниця російсько-української війни. Була в полоні, до якого потрапила під час виходу українських військових з «Азовсталі» 16 травня 2022 року. Повернулася до України в результаті великого обміну полоненими.

Карпиленко В. Квіти і зброя [Текст] : зб. поезій / Валерія Карпиленко. – Київ: Дзеркало світу, 2021. – 112 с.

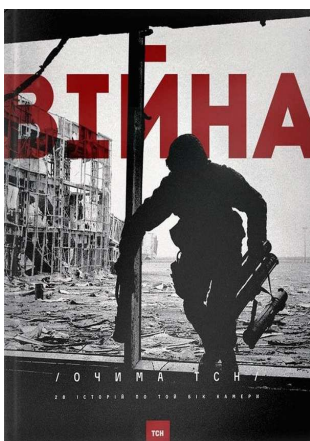

Поезії, які увійшли до збірки, написані під час служби в полку «Азов» (2015-2016), пізніше в Донецькому прикордонному загоні (2017-2020). Весь час авторка записувала історії бійців і писала вірші про них. Кожен вірш – це спогад про хлопців і дівчат, які були там, на Сході України, всі роки російсько-української війни. Також це книга про те, як не втратити надію: «Купила плаття. Замріялась, дивлячись на вишиті квіти. Скінчиться війна. Вдягну його». У поезії автор намагається розкрити образ української жінки, бо на війні вона зустріла багато яскравих особистостей саме серед жінок-солдаток, волонтерок, парамедиків.

Саме вони несподівано відкрили свою душу Україні і зробили власний вибір, керуючись не страхом, а непокорю російській навалі, вибір – боротьбу.

КАШПОР Ольга (21 березня 1982, Дружківка, Донеччина) – журналістка; найкращий телерепортер року в професійному конкурсі «Тріумф» (2012, 2013)

Кашпор О. Війна очима ТСН. 28 історій по той бік камери [Текст] / О. Кашпор; голов. ред. А. Чех; фоторед. О. Костирко. – Київ : Основи, [2016]. – 221 с. : фот. кольор.

Війна в Україні розгорнулася не лише на східному фронті: інакші, але так само важливі бої невтомно тривають на фронтах візуальних мистецтв, літератури, журналістики... Ця книга є спробою панорамного погляду на перебіг воєнних подій на Донбасі 2014-2015 рр. У баченні журналістів телевізійної служби новин. Попри власний патріотизм та глибоке і гостре переживання тяжких для країни часів, ці репортери не зраджують журналістським і намагаються залишатися об'єктивними у висвітленні подій на Сході України. «Війна очима ТСН» – це 28 проникливих історій. Їхні герої-журналісти, які невтомно їздять у відрядження до зони АТО. Органічне поєднання авторських есе та фотографій роблять цю книгу одним із важливих документальних свідчень нашого часу. Окремі дані про людські втрати, наведені у книзі, не можуть вважатися остаточними, бо вони досі підлягають уточненню та оновленню.

Київ. Жінки. Війна: збірка спогадів і роздумів жінок про життя в столиці у період повномасштабного вторгнення [Текст] / упоряд. і передм. М. Іванцова. – Київ: Артіль, 2023. – 225 с.

Це збірка спогадів двадцяти жінок: киянок, кримчанок, мешканок інших міст, змушених переїхати до столиці з окупованих росією територій, про Київ у війні; документальна фіксація подій, що відбувалися й відбуваються навколо, рефлексії, емоції; щоденникові записи й фрагменти спогадів про Київ від 2014 року і особливо після 24 лютого 2022-го. Це видання про безцінний приватний досвід проживання у непростий період нашої історії.

КІЯНОВСЬКА Маріанна (17 листопада 1973, Нестеров (нині Жовква), Львівщина) – поетеса, прозаїк, есеїст, перекладачка, літературний критик, літературознавиця; член Національної спілки письменників України, Українського ПЕН, лауреатка Національної премії України ім. Т. Шевченка (2020) та Міжнародної літературної премії ім. З. Герберта за збірку «Бабин Яр. Голосами» (2022).

Кіяновська М. Блискавка зустрічає воду і вітер [Текст] : поезія / Маріанна Кіяновська. – Київ: Дух і літера, 2023. – 208 с.

Ця книга – рефлексії на події сучасного етапу війни росії проти України. Видання побудоване як продовження її попередньої збірки «Бабин Яр. Голосами», бо війна – щоразу війна, геноцид – щоразу геноцид, боротьба з ворогом і віра у перемогу – це завжди боротьба з ворогом і віра у перемогу, навіть якщо все, що у тебе є, – небо над головою, земля під ногами, ти сам, твій розум і твоє людське серце.

КОКОТЮХА Андрій (17 листопада 1970, Ніжин) – письменник-белетрист, журналіст.

Кокотюха А. Врятувати березень [Текст] : роман / Андрій Кокотюха. – Харків: Ранок, 2022. – 240 с.

Анатолій не вірить у можливість повномасштабного російського вторгнення, але це сталося. Він вважає, що війна швидко закінчиться, однак про всяк випадок вивозить дружину з дітьми та кицькою в невеличке село під Києвом. Там родина опиняється в пастці: село окуповують росіяни. Служити окупантові, мовчки терпіти чи боротися? Вибір в Анатолія невеликий, проте його потрібно зробити, бо кожен день в окупації – загроза його найріднішим. Цей березень став найважчим у їхньому житті. Ця історія про вибір, рішучість і змужніння, про дорослішання під впливом страшних обставин, про те, як змінюється людина, коли в її дім приходять ворог.

КОНОНЕНКО Євгенія (17 лютого 1959, Київ) – письменниця, перекладачка з англійської та французької мов, член Національної спілки письменників України (1997).

Кононенко Є. Той божевільний рік [Текст] : роман / Євгенія Кононенко. – Львів: Вид-во Анетти Антоненко, 2023. – 176 с.

Протягом майже всього 2022 року письменниця дуже коротко, іноді кількома словами, фіксувала події свого приватного життя й війни в Україні, бо 24 лютого і місяць по тому знаходилася в Києві, поки наприкінці березня не наважилася із невиліковно хворою донькою залишити рідний дім, поїхати на запрошення до Франції. Вона зупинилася у помешканні подружки-письменниці. І за кожної можливості писала. Читач має змогу прочитати те, що іноді дуже важко сказати словами. Трагедії великої Історії та малого приватного життя переплітаються, надія й розпач зливаються між рядків. Але хоча твір читається як роман, всі події й перипетії в цій історії справжні.

КУДРЕНКО Олена (Харків) – підприємниця, до війни – регіональний менеджер з продажу товарів у східних регіонах України, зокрема на Донбасі.

Кудренко О. Сині грози [Текст] / Олена Кудренко; пер. з рос.: О. Могілевська, М. Юрченко. – Київ: ДПА, 2021. – 264 с.

«Сині грози» – це перший художній роман Олени Кудренко, написаний небайдужою до російсько-української війни людиною. Це роман про дівчину з дитиною, яка будує своє життя з початку. Розповідаючи її історію, авторка проводить нас по довоєнному Донецьку та окупованій Горлівці, по обстріляному росіянами Маріуполі і, навіть, по ворожому Ростову. Щемлива, болюча історія, що підіймає на ноги та змушує знову і знову починати все спочатку, спонукає йти вперед.

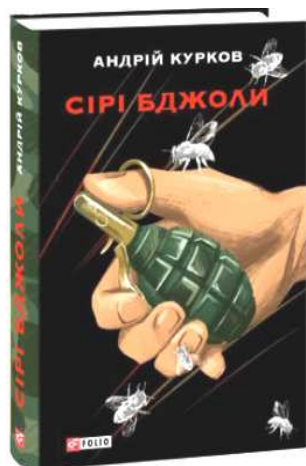
КУЗНЄЦОВА Євгенія (30 червня 1987, Кривий Ріг, Дніпропетровщина) – письменниця, перекладачка, доктор філософії у галузі міжнародних та міжкультурних досліджень Університету Деусто. Переможниця літературної премії «Книга року ВВС» (2021).

Кузнєцова Є. Драбина [Текст] : роман / Євгенія Кузнєцова. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2023. – 280 с.

Роман став книгою року ВВС – 2023. Це твір про спільне переживання повномасштабного вторгнення членами великої сім'ї, що за звичайних умов ніколи б не ділили побут разом. Дуже різні й подекуди несумісні люди ховаються від спільної біди. Авторка знайомить читача з головним героєм Толіком, який нарешті здійснив мрію свого життя: купив віллу в Іспанії, далеко від надокучливих родичів. Аж раптом – повномасштабне вторгнення. І дім неочікувано перетворився на прихисток для матері героя, його сестри, її депресивної подруги, одноногого дядька й далекої родички зі слинявим песиком. У той час, коли в Україні розноситься вибуховими хвилями вікна, гинуть сотнями й тисячами люди, у будинку Толіка точиться не окопна, а життєва війна: родина пробує існувати разом, намагається в чужій країні створити свою тимчасову домівку із запахом помідорів. Автор з легким гумором і любов'ю до різних персонажів описує життя в будинку й рефлексії героїв, душі яких – вдома, в Україні. Війна весь час з ними. Вона – як та драбина. Яка має багато шаблів, висот і вимірів. «„Драбина” – по-своєму унікальна книга про російсько-українську війну. Іронічна, оптимістична, з добре виписаним сюжетом. Вона не про фронтовий досвід, а про «іспанський тил». Однак виявилось, що ні від себе, ні від війни, ні від Батьківщини не можна втекти навіть під гостинні пальми», – написала член журі «Книга року ВВС» літературознавиця Віра Агеєва.

КУРКОВ Андрій (23 квітня 1961, Будогощ, Ленінградська область РРФСР) – письменник, журналіст, кіносценарист; президент Українського ПЕН.

Курков А. Сірі бджоли [Текст] : роман / Андрій Курков; пер. з рос. К. Ісаєнко. – Харків: Фоліо, 2018. – 300 с.

...У селі Мала Староградівка, яке знаходиться в так званій сірій зоні, залишилися жити лише двоє – пенсіонер сорока дев'яти років Сергій Сергійович і його колишній однокласник Пашка. І вони, маючи абсолютно протилежні погляди на життя, змушені миритися, хоча до одного заходять в гості українські військові, а до іншого – сепаратисти. Головна турбота

Сергійовича – як і куди з настанням весни відвезти подалі від війни своїх бджіл – шість вуликів. Відвезти туди, де не стріляють, щоб згодом у меду не було присмаку війни. Але ця подорож стане справжнім випробуванням для нього та його бджіл. Запоріжжя, Крим... Він не міг собі навіть уявити, що літо, проведене в Криму, навчить його не довіряти не тільки людям, а й власним бджолам.

Курков А. Щоденник Майдану та Війни [Текст] / А. Курков; пер. В. Бойко. – Харків: Фоліо, 2018. – 330 с.

«Щоденник Майдану та Війни» – це перевидання книги «Щоденник Майдану», що 2015 року вийшла у видавництві «Фоліо». Це не агітаційний текст, не роман на тлі революції – це особистий щоденник письменника, фіксоване відображення життя у Києві та країні до листопада 2014 року, включаючи окупацію Криму, і далі – початок і розвиток Євромайдану, наступних подій. Нині ж він доповнений записами автора про перипетії на Сході України, роздумами про війну, про те, як і чим, за його баченням, живе окупований Донбас чотири останні роки...

КУЧЕР Павло (26 лютого 1975, Львів) – філософ, письменник, громадський діяч, учасник Революції Гідності.

Кучер П. Бог. Майдан. Війна [Текст] : збірка поезій / Павло Кучер; іл. А. Хай. – Львів: Дизайн-студія «Папуга», 2018. – 88 с.: іл.

До збірки увійшли поезії, здебільшого написані під час та після Майдану. Тематично розташовані за чотирма розділами. Перший розділ «Майдан» – поезії, що прийшли під час Майдану та після нього як осмислення події. Другий розділ «Війна» присвячений українсько-російській війні, що почалася після окупації Криму. Третій розділ «Бог. Сума» – це філософське осмислення споконвічних проблем людини та не тільки їх. Четвертий розділ «Інше» містить поезії на різні теми і є смисловим доповненням до трьох попередніх розділів.

ЛАЗУТКІН Дмитро – поет, журналіст, телеведучий. Закінчив Національний технічний університет України. Працював інженером-металургом, тренером з карате, журналістом, ведучим програми «У світі єдиноборств», «ПроРегбі», «Чоловічий клуб» на Першому національному телеканалі, коментував Олімпійські ігри

в Пекіні, Ванкувері, Лондоні. Соліст музичного проєкту «Артерія». Автор поетичних збірок «Дахи» (2003), «Солодоші для плазунів» (2005), «Набиті травою священні корови» (2006), «Бензин» (2008), «Добрі пісні про поганих дівчат» (2012), «Колядки і вальси» (2014), «Червона книга» (2015), «Паприка грез» (2006), «Артерія» (2018). Під час повномасштабної війни почав працювати військовим кореспондентом. У 47 окремій механізованій бригаді він очолив службу зв'язків з громадськістю.

Лазуткін Д. Закладка [Текст] : поезія / Дмитро Лазуткін. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2022. – 192 с.

Вихід цієї книги було заплановано на весну 2022. Але почалася повномасштабна війна. Деякі вірші відгукнулися, мов гіркі пророцтва. Слова проросли крізь легені часу. Ми всі за цей рік дуже подорослішали. Тексти написані після 24 лютого – неримовані. Це свого роду репортажі, які з'явилися під час роботи військовим кореспондентом. Вірші стали віддзеркаленням, свідченням, а подекуди – безжальною фіксацією наслідків бойових дій, описом станів і реакцій. «У “Закладці” багато цінного для мене – це і розпач, який душить, і любов, котра, все одно, завжди перемагає», – казав автор.

ЛОЙКО Сергій (26 лютого 1953, Міккелі, Фінляндія) – журналіст, письменник, фотограф, перекладач. Проживає в Техасі (США).

Лойко С. Рейс [Текст] : роман / Сергій Лойко. – Київ: Брайт Стар Паблішинг, 2017. – 432 с.

В основі роману-трилера лежать реальні події. Посеред кривавої війни, розв'язаної росією, головний герой Сергій Альохін спочатку самотійно, а потім за допомогою американської журналістки розслідує обставини загибелі своєї родини – дружини і двох маленьких доньок, що летіли в пасажирському «Боїнгу», збитому на Сході України. Альохін, який був опером, свого часу викрав обшак бандитів і затаївся в Лос-Анджелесі на своїй яхті. Він не цікавився політикою, нічого не знав про війну в Україні, поки сам не став її жертвою. Під час свого приватного розслідування Сергій опиняється в самому пеклі війни

на Сході України серед «ополченців» і російських солдатів, що підступно вторглися в суверенну державу.

Лойко С. Аеропорт. Головна книга про війну, якої не мало бути, і про героїв, які хотіли жити, але вмирали [Текст] : роман / Сергій Лойко. – Київ: Брайт Стар Паблішинг, 2015. – 344 с.

Дія роману починається в Аеропорту (прообраз Донецького аеропорту) і розгортається по хвиликах протягом останніх п'яти днів більш ніж 240-денної облоги. Маленький український гарнізон Аеропорту вдень і вночі відбиває атаки противника, який багаторазово перевершує їх в живій силі і техніці. У цьому зруйнованому повністю Аеропорту, підступні і жорстокі вороги стикаються з тим, чого не очікували і у що не можуть повірити. З Кіборгами. Вороги самі так назвали захисників Аеропорту за їхню нелюдську живучість і впертість, незважаючи на приреченість. Кіборги в свою чергу москалів прозвали орками. Разом з кіборгами там перебуває американський фотограф, який через низку причин переживає війну як особисту драму. Його очима, наче в калейдоскопі, у перервах між боями читач бачить усю історію того, що історики назвали російсько-українською війною.

МАКСИМЕНКО Олена (9 травня 1985, Київ) – воєнна журналістка, фотограф, письменниця, мандрівниця, волонтерка.

Максименко О. Пряма мова. Хроніки захисту [Текст] : збірка / О. Максименко; худож. Є. Варава. – Харків: Віват, 2023. – 304 с. – (Історія та політика).

12 історій військових, записаних на фронтових дорогах і бездоріжжях. Як кажуть американці, *freedom is not free*, свобода не безкоштовна. Рано чи пізно ворог, який століттями прикидався то «братом», то «визволителем», мав пролити кров українців. А українці – сплатити «рахунок». Тож ця війна стала одним з етапів становлення України, бо воювати доводиться і з окупантом, і з упередженнями. Вона показала, скільки всього українцям ще треба зробити, і що свобода – найвища цінність. До збірки увійшли історії людей різної статі, віросповідання, національності, різного фаху і віку, але зі спільним знаменником у цінностях і меті. Дехто з них звично продовжує

свою боротьбу на фронті, наближаючи одну на всіх перемогу. Декого з них вже немає в живих, але їхні історії, безцінні волокна загального полотна, мають жити вічно.

Максименко О. Пси, які приручають людей [Текст] : роман / Олена Максименко. – Київ: Портал, 2021. – 128 с.

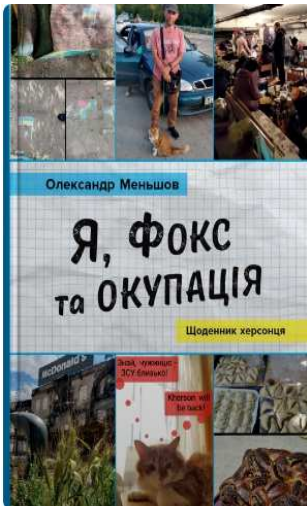
Книга вийшла ще до початку повномасштабної війни в Україні 2022 року й оповідає про події приблизно 2014 року – року початку АТО. Дія відбувається у прифронтовому містечку на Сході України, яке залишається неназваним. Головною героїнею є дівчинка-семикласниця Мірка (Мирослава). В її звичайні шкільні будні з контрольними і тестами вривається війна – через обстріли та вибухи в місті. Учні ховаються в підвалі школи, піджартовують одне над одним (бо ж кумедно, що деякі на «фізрі» так не бігають, як рвонули тепер). Родина Мірки виїжджає до села подалі від зони бойових дій і повертається через кілька місяців, коли українська армія бере містечко під свій контроль.

Як це дорослішати під обстрілами в прифронтовому містечку на українському Сході в 2014-му? Підлітковий роман розкриває, крім звичних проблем, теми толерантності, сутності посттравматичного синдрому та психологічної реабілітації дітей – вимушених свідків війни. В основі — інтерв'ю з підлітками із прифронтових зон – головними героями видання. Вони розповідають про досвід пересиджування обстрілів у підвалі, опанування домедичної допомоги, про дружні (і не надто) стосунки з однолітками.

МЕНЬШОВ Олександр (13 березня 1977, Херсон – 17 листопада 2023, с. Кліщіївка, Донеччина, похований на Алеї Слави у Вінниці) – письменник, активіст, волонтер національної скаутської організації «Пласт», військовослужбовець.

Меньшов О. Я. Фокс та окупація. Щоденник херсонця. 2022 рік [Текст] / О. Меньшов. – Київ: КМ-Букс, 2023. – 256 с.

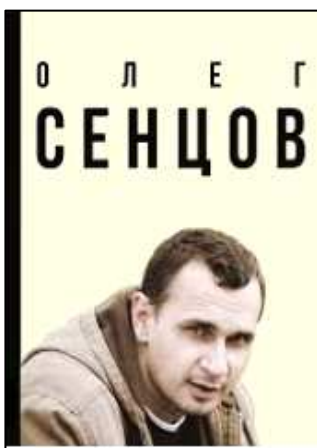
Ця книга – піврічний життєпис родини автора (та і міста загалом) з дня, коли рашисти зайшли у Херсон. У щоденнику показано, як за ці шість місяців змінилося життя містян під окупацією. На сторінках твору переплелися особисті думки автора, розповіді його рідних та знайомих, ставлення найрізноманітніших людей до «асвабодітелів», екскурси в минуле міста, проза і поезія, плани і сумніви, смуток і радощі...

Коли над дітьми Олександра нависла загроза примусового навчання за російською програмою (і нарративами, звісно), родина все ж наважилася на виїзд з Херсона до вільної України. Це їм коштувало шести днів у черзі і проходження двадцяти п'яти ворожих блокпостів. І якою б не була радість від того, що ця пригода вже в минулому, письменник не втрачав надії повернутися у рідне мирне місто, тож вступив до лав ЗСУ, щоб наблизити цей день...

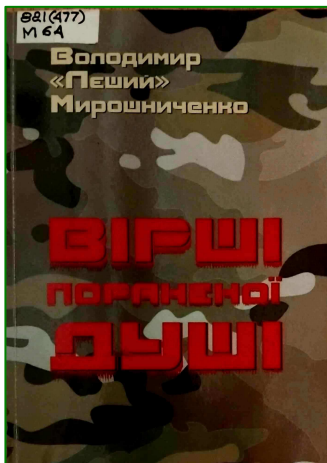
МИМРУК Олександр (1989, м. Ульяновка (тепер Благовіщинське), Кіровоградщина) – поет, культурний критик, редактор, журналіст. Лауреат літературної премії видавництва «Смолоскип», переможець поетичного конкурсу «УрбаПерехрестя» та гранд-фіналу конкурсу «Гайвороння», фіналіст «Молодої республіки поетів». Один з кураторів і упорядників видання «Екземпляри ХХ» – про історію культурної та мистецької періодики в Україні.

Мимрук О. Олег Сенцов [Текст] / О. Мимрук. – Харків: Фоліо, 2017. – 396 с.

Напевно, немає людини, яка не чула б імені Олега Сенцова: занадто гучним був суд над ним з неймовірним вироком: двадцять років ув'язнення. Кінорежисер, сценарист, письменник був засуджений за нібито терористичну діяльність. Це видання складається зі спогадів людей, які добре знали Сенцова, з уривків його книг і сценаріїв до фільмів, а ще з витягів протоколів допитів свідків, які проходили у цій сфабрикованій справі. У книзі багато фотографій: і з домашнього архіву, і з залу суду. Хоча, як стверджують рідні та друзі, Сенцов ніколи не любив говорити про себе, за нього говорили його твори, а найперше автобіографічні оповідання.

МИРОШНИЧЕНКО Володимир (позивний «Лєший») – учасник АТО/ООС.

Мирошніченко «Леший» В. Вірші пораненої душі [Текст] / Володимир «Леший» Мирошніченко. – Львів, 2022. – 86 с.

До збірки увійшли вірші, написані впродовж 2017-2022 рр. Автор поезії був учасником АТО і почуття своєї зраненої душі хотів донести до майбутніх поколінь. Вірші пронизані болем, любов'ю та патріотизмом.

МИХАЙЛИШИН Ігор (позивний «Піаніст») (9 листопада 1990, селище Кути, Івано-Франківщина) – піаніст, юрист, учасник Революції Гідності, доброволець (сержант), 119 днів провів у полоні.

Михайлишин І. Танець смерті. Щоденник добровольця батальйону «Донбас» [Текст] / І. Михайлишин. – Харків: Фоліо, 2019. – 315 с. – (Своя війна).

До лав добровольчого батальйону «Донбас» НГУ потрапив у червні 2014 року. У серпні того ж року опинився в гущі Іловайського котла у протистоянні зі збройними силами РФ. Після полону повернувся на фронт у складі батальйону «Донбас-Україна» ЗСУ. Після закінчення військового контракту здобув професійну музичну освіту в Київському інституті музики імені Р. Глієра. «Танець смерті» – музичний твір Ф. Ліста, який для Ігоря символізує війну, боротьбу добра і зла, якій немає кінця. У цій конфронтації доля однієї людини є настільки мізерною, що її просто не помічаєш. Але якщо придивитись, побачиш віддзеркалення глобальної баталії у внутрішньому світі людини. Єдине, що врятує від загибелі, – постійний рух. Рух є умовою життя. Умовою розвитку. Умовою перемоги.

Михайлишин І. Фуга «119» в тональності полону [Текст] : [автобіогр. повість] / Ігор Михайлишин. – Київ: ДІПА, 2021. – 344 с.

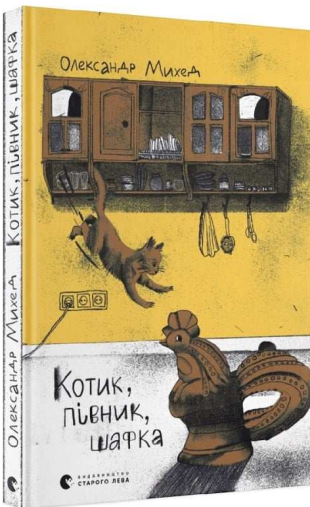
Це книга про ворожий полон, куди потрапили добровольці батальйону «Донбас» після боїв в Іловайську. Реальність, яку неможливо

передати традиційними формами написання. Переосмислення та пошук нового привів автора до застосування принципу побудови фуги – поліфонічного музичного твору. Структура книги орієнтована на подвійну (двотемну) триголосну фугу з кодою. Це дає змогу повною мірою передати сплетіння болю та жаху – звичної буденності полону, де вихід можливий тільки через смерть. «Фуга 119» є прямим продовженням книги «Танець смерті» та є другою в майбутній трилогії «2014».

МИХЕД Олександр (21 квітня 1988, Ніжин, Чернігівщина) – письменник, культуролог, куратор мистецьких проєктів; з 2022 року служить у лавах ЗСУ.

Михед О. Котик, Півник, Шапка [Текст] : повість / Олександр Михед. – Львів : Вид-во Старого Лева, 2022. – 72 с.

Зі сторінок книги перед читачами постають образи шафки, що втрималась на стіні зруйнованого будинку в Бородянці, півника васильківської майоліки, який вцілів на шафці, та кішки, врятованої зі сьомого поверху пошкодженої багатопверхівки. Вони виступають як символи стійкості українців в протистоянні з російськими окупантами. А поряд з ними – звичайна родина, у двері якої постукала війна. Це життєпис днів в окупації та людських історій, будні в часи війни, пам'ять про минуле та обереги, що незримо захищають теперішнє.

Михед О. Позивний для Йова. Хроніки вторгнення [Текст] / О. Михед; іл. М. Фенечкін. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2023. – 344 с.

Автор почав писати книгу у перший день повномасштабного вторгнення. Він працював над нею протягом тринадцяти місяців, писав про те, що пережив разом з дружиною, про своїх батьків, які майже три тижні були в Бучі під час окупації. Про те, як змінюємося ми, як наша повсякденна мова стає мовою війни, колись звичні й важливі речі – болючими тригерами, а певні відчуття та емоції – такими, які

хочеться забути, але й водночас запам'ятати назавжди. Ця книга не є винятково рефлексією автора, радше навпаки: він зібрав й виклав думки і переживання багатьох українців протягом першого року вторгнення. Українці, як і колись старозавітний Йов, нині переживають жахливі втрати найрідніших, друзів, домівок; зміни в поведінці і в душах українських дітей; думки про постпам'ять наступного покоління; а також шукають відповіді про те, хто кожен з нас у цій війні.

Михед О. «Я змішаю твою кров із вугіллям». Зрозуміти український Схід [Текст] / О. Михед. – Київ : Наш формат, 2020. – 368 с.

Це книга про осмислення жаху сьогоденної повсякденності і розуміння багатоголосся українського Сходу. Наприкінці 2016 року О. Михед вирушив у подорож шістьма містами Донецької та Луганської областей, досліджуючи тамтешнє життя, а також історії, заховані в архівах. Проте найважливіше для автора було – почути голоси місцевих мешканців. Розкопуючи пласти історії та нашарування міфів, письменник розповідає дивовижну історію Сходу, приборкати який намагалися британські й бельгійські інвестори, імперські та радянські правителі; «як одна з найстаріших черепах у світі пов'язана зі заснуванням Донецька, якою ціною дається кожна тонна видобутого вугілля, і які історії заховано у вільних степах Дикого поля?».

НАГОРНА Наталія (14 червня 1984, с. Липники, Житомирщина) – журналістка, спеціальна кореспондентка ТСН, кавалерка ордена «За заслуги» II та III ступенів (2017, 2022).

Нагорна Н. Повернутися з війни [Текст] / Наталія Нагорна; фото О. Ратушняк. – Київ : ДПА, 2018. – 120 с.

Ця книга насправді не про війну. Війна – лише випадковість для людей, змальованих в ній, тло їхніх подій: коли вони випадково зрозуміли як боляче чекати, як нестерпно любити та як складно повернутися з війни. Адже ніхто не повернувся з війни таким, як був. І жодна книга не пояснить, чому тримати автомат іноді легше, ніж телефон, який не відповідає. Бо солдатам розказують, як воювати, але чомусь не пишуть, як припинити воювати і як жити далі, жити без примар, спогадів та нічних жахів.

Ця книга з'явилася на світ, бо у нас нема права на відчай. Вона увійшла до переліку найкращих книг для підлітків на Форумі видавців (2018).

НЕВЕСЕНКО Володимир (1963 с. Октябрьське (нині Зарічне, Сумщина) – поет, що пропускає кожне слово, кожен рядок крізь свою душу; член літературно-музичної студії «Грань» (Суми), лауреат Всеукраїнської літературної премії ім. М. Чабанівського.

Невесенко В. Від смеркання до війни [Текст] : поезії / Володимир Невесенко. – Суми: Триторія, 2022. – 128 с.

Це книга, яку неможливо читати без емоцій. Вражає назва збірки, вражає її зміст, де є краса природи, тиша, спокій, зоряні ночі, лагідні ранки, «дощів живильна благодать», сонце, що «крутить веретено», спогади про дитинство, філософські роздуми про життя-буття... І раптом – як удар, мороз по шкірі – моторошні рядки про Голодомор. А далі – про війну, яка увірвалася в Україну у XXI столітті. Присвяти стражденному Маріуполю і нескореному Чернігову. Рядки про невинно убієнних цивільних та полеглих воїнів, про бійців, які воліють мовчати про війну і твердо вірять у перемогу України. Кожне слово пронизує до крику й одночасно звучить як заклик до бою. Щоб осягнути всю глибину того, про що пише автор, потрібно взяти в руки цю книгу і прочитати її – від першої до останньої літери, сприйняти і подумати.

ОЛЕКСИН Тарас – локальний історик, викладач і професійний гід.

(Не)дитячий погляд на війну [Текст] : збірник життєвих історій / упоряд. Тарас Олексин. – Львів: ЗУКЦ, 2018. – 320 с.

Ця книга з'явилася на світ завдяки (анти)конкурсу «(Не)дитячий погляд на війну». Його метою було надати слово новочасним «дітям війни» та розповісти про події останніх років вустами їхніх наймолодших очевидців. Адже саме їм дано сприймати сьогодиншній конфлікт у всій його об'єктивній реальності. Ці історії заслуговують на те, щоб бути почутими, аби подолати протиріччя і щоб подібна трагедія більше ніколи не повторилася. Автори життєвих історій, представлених у збірці, – школярі, студенти та активна молодь. Це ті, кого війна зачепила безпосередньо, і ті, хто чув про неї, з екрана телевізора; а

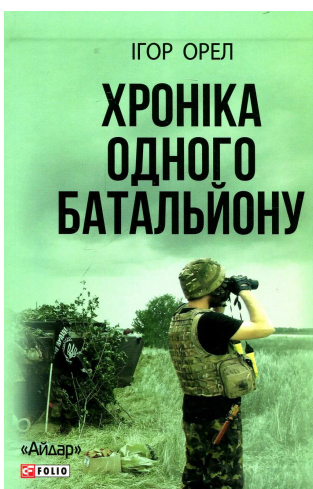
також ті, хто був змушений покинути домівку, хто допомагав переселенцям адаптуватися на нових теренах, хто безпосередньо зіштовхнувся з реаліями окупації, і чий батьки сприяють захисту українських земель. Книга призначена як для дітей, так і для дорослих, для безпосередніх учасників згаданих подій і тих, хто воліє їх не помічати, для активістів і байдужих, для кожного, хто, сам того не усвідомлюючи, є частинкою сили, від якої залежить майбутнє нашої країни.

ОРЕЛ Ігор (1961) – член Народного руху України, депутат Верховної ради України 3-го скликання, учасник АТО.

Орел І. Зрада і війна, або Хто ж таки, курва, винен, трясця його матері? [Текст] / Ігор Орел. – Львів: БОНА, 2021. – 356 с.

Автор розглядає передумови російської агресії на Сході України, ситуацію в донбаській глибинці, поведінку місцевого населення, чинники, які призвели до окупації частини української території, роль та дії місцевих та центральних органів влади України в цьому процесі. Тобто надає суб'єктивний логіко-структурний опис втрати Україною частини території в 2014 році. Автор з перших днів збройного конфлікту захищав Україну у складі батальйону «Айдар», тому без прикрас відтворює події 2014 року у хронологічному порядку. Правда про ці події досить суперечлива. Але суспільство має знати, що відбувалося на Сході України. Війну не можна прикрашати, вона така, яка є... Це – війна.

Орел І. Хроніка одного батальйону [Текст] / І. Орел. – Харків: Фоліо, 2016. – 178 с., [32] арк. фото.

Книга про бойові дії на Сході України. Письменник без прикрас, без емоцій та власних оцінок відображає хронологію становлення батальйону «Айдар» та всіх дотичних до цього подій.

ПАЛАМАРЧУК Василь (позивний «Адвокат») (23 січня 1981, Полтавщина – 3 липня 2024, Донеччина) – військовослужбовець 206 окремого батальйону ТО ЗСУ, юрист, письменник,

громадський діяч; нагороджений нагрудним знаком «Золотий Хрест». Засновано Літературну премію імені Василя Паламарчука «Військовий непотріб» – гумор на війні, смішно про страшне. Присуджується за визначні здобутки у галузі літератури за гумористичні та сатиричні твори.

Паламарчук В. Військовий непотріб [Текст] / Василь Паламарчук. – Київ: Білка, 2020. – 320 с.

Це книга про побачене і пережите автором з часів АТО (вересень 2014 – липень 2015) у складі 28 окремої механізованої бригади. З перших рядків вона захоплює, занурює у світ подій і вражень. Прості, ясні описи, розмови без прикрас і цензури допоможуть читачам зрозуміти, що війна – це не тільки постріли, вибухи та руйнування, це важкий побут, непрості стосунки та різні емоції – сміх і сльози людей, які так чи інакше причетні до кожного з оповідань.

Перехрестя: дев'ять історій про війну і насильство [Текст] : графічний роман у новелах / І. Гансен [та ін.]; худож.-оформ.: С. Захаров, С. Рунова. – Київ, 2017. – 124 с.: іл.

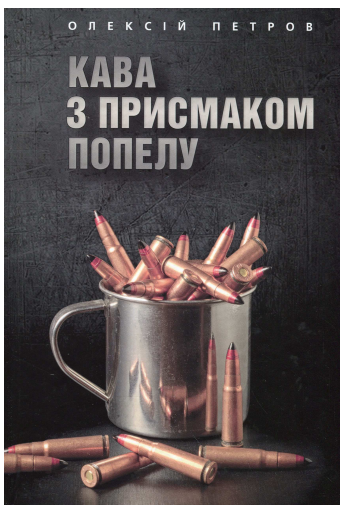

Це колективна робота про порушення прав людини та вплив збройного конфлікту на Донбасі на життя окремих людей і суспільство в цілому. Книга містить дев'ять реальних історій, написаних на основі інтерв'ю з людьми, які в той чи інший спосіб опинилися у вирі війни. Це мешканці Криму та Донбасу; це переселенці, військові і колишні полонені; це люди, долі яких змінилися з початком російської агресії. Видання є першим в Україні графічним романом у новелах. Це дозволяє читати книгу не лише тим, хто постійно читає, а й тим, хто читає мало

або не читає взагалі. Для України це новий формат, хоча у Франції, Німеччині, Ізраїлі він використовується для репортажів на складні теми.

ПЕТРОВ Олексій (позивний «Кіт») (1972, Мелітополь) – лейтенант ЗСУ, блогер, громадський активіст. 2014 року пішов на війну, воював на Донбасі у складі 37 окремого мотопіхотного батальйону, кістяком якого стали добровольці – мешканці Запорізької області. Як діючий військовослужбовець став популярним блогером у мережі «Facebook». Активно підключався до громадських ініціатив. Так, входив до складу групи, метою якої було будівництво комфортних гуртожитків для військовослужбовців; був організатором акції «Кава на Хрещатику» на захист П. Порошенка під час подій грудня 2017 року, коли прихильники опозиційних сил на чолі з М. Саакашвілі вимагали його імпічменту. Після початку повномасштабної війни О. Петров знову повернувся на фронт (десантно-штурмові війська).

Петров О. Кава з присмаком попелу [Текст] / Олексій Петров. – Київ: ДПА, 2024. – 272 с. : іл.

Це спроба розібратися у війні на Сході України з березня 2014 по липень 2015 року. Місця подій – Мелітополь, Запоріжжя, зона АТО, сектори «Б» і «М». Книга містить багато автобіографічного матеріалу, що робить її дуже особистісною та правдивою, справжньою літературною хронікою тих важких подій.

Автор відтворює реальність війни, усі її жахливі та нелегкі моменти, внутрішні конфлікти, а також пошуки сенсу у тому, що відбувається. Через автентичність своїх спогадів та розмірковувань, він намагається дати відповіді на питання, які

хвилюють багатьох: чому це сталося, як так відбувається, що далі? Це не лише книга про війну, а й про людей, які в ній опинилися: про їхні страхи, надії, рішення та втрати. Вона розкриває перед читачем внутрішній світ автора, його пошуки в ситуаціях екстремального стресу та небезпеки. Це спроба зберегти пам'ять про ті події, які вплинули на життя безлічі людей, а також спроба зрозуміти, як вони відбувалися та чому. Це книга, яка може розширити наше уявлення про війну і її наслідки, змусити задуматися над важливістю миру та спільного життя.

ПОВАЛЯЄВА Світлана (20 березня 1974, Київ) – письменниця, журналістка. Мати Романа Ратушного, журналіста, громадського діяча, військового-добровольця, учасника Євромайдану та російсько-української війни, який загинув у червні 2022 р. на Харківщині.

Поваляєва С. Мінлива хмарність з проясненнями [Текст] : вірші / Світлана Поваляєва. – Київ: Віхола, 2022. – 192 с.

Ця книга – це складна комбінація етюдів із життя в тилу і на фронті. Війна, кохання, постійне чекання, надія, втрати. Степи й окопи, оманливий затишок дому та свист ракет над головою, захисники і вороги. Свої та чужі. Макабрична історія, яку ми проживаємо щодня. Час, який не обирали. Земля, за яку готові триматися до скону. Втрати, від яких зводить щелепи. «Війна – не звияга, а просто життя, як є». «Мінлива хмарність з проясненнями» присвячена молодшому синові Світлани, Романові Ратушному.

ПОДОБНА Євгенія (7 липня 1989, с. Немішаєве, Київщина) – журналістка, воєнна кореспондентка, викладачка кафедри мультимедійних технологій та медіадизайну Інституту журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, медіатренерка, лауреатка Національної премії України ім. Т. Шевченка за книгу «Дівчата зрізають коси» (2020), яка містить спогади жінок – учасниць АТО.

Подобна Є. Її війна: 25 історій про сміливість, силу і любов [Текст] / Євгенія Подобна ; худож. Т. Копитова. – Харків : Віват, 2023. – 288 с.

Велика війна зачепила кожного. Сьогодні всі вчать жити по-новому: вбивати ворогів і народжувати дітей, оплакувати загиблих і плакати від щастя на власному весіллі, змінювати цивільний одяг на військову форму, змінювати хід історії, підтримувати тих, хто втратив найрідніших і своє ментальне здоров'я. Героїні цієї збірки – жінки: журналістки, медиків, волонтерки, військові, переселенки, які знають, що таке полон, біль, розпач, смерть. Але їм не потрібна людська жалість, бо вони знають, що таке любов, віра,

вдячність, доброта. Вони достатньо сильні для того, щоб визнати свою слабкість, але йти далі і надихати інших своїм прикладом.

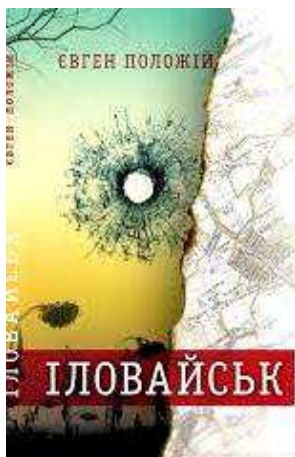
Подобна Є. Форпост Охтирка [Текст] / Євгенія Подобна; фото А. Міхеєва, Є. Подобної. – Харків : Орбіта, 2023. – 224 с. : фото.

Ця книга – мозаїка історій про оборону міста. Про тих, хто захищав, допомагав, рятував. А також і про тих, чиє життя відібрали російські окупанти в лютому-березні 2022 року.

ПОЛОЖІЙ Євген (11 липня 1968, смт Терни, Сумщина) – письменник, журналіст, головний редактор кількох часописів.

Положіє Є. Іловайськ [Текст] : роман / Євген Положіє. – Харків: Фоліо, 2016. – 378 с.

«Іловайськ» – книга про мужність, неймовірний героїзм і людяність українських солдат і офіцерів, бійців добровольчих батальйонів, батальйонів тероборони, всіх тих, хто опинився в кінці серпня 2014 року в «Іловайському котлі», що став найбільшою поразкою української армії в ході війни на Сході України. Це чесна книга про війну, яка, як відомо, нікого ще не зробила кращим, але все ж серед крові, вогню та заліза люди залишаються людьми. Автор переказав історії близько сотні реальних учасників Іловайської трагедії.

Положіє Є. Фінальний епізод (війни, що триває 400 років) [Текст] : роман / Євген Положіє. – Харків: Віват, 2023. – 576 с.

Це книга-історія про Григорія Мотуза, 55-річного євангелістського пастора з Маріуполя, багатодітного батька, волонтера та військового капелана. Війна, наче гігантська анаконда, наближалася повільно й безшумно. Григорій Мотуз як ніхто гостро відчував її нудотний подих.

Мало хто вірив, що росія наважиться напасти. Проте їхні ілюзії розлетілися тієї миті, коли після перших російських снарядів і мін загинули люди і за лічені дні місто Марії, Маріуполь, перетворилося на цвинтар. Російські війська оточили його, тож пастор евакуював свою родину, родини прихожан і військових, дитячий притулок. Його волонтерський капеланський батальйон працював у «сірих» зонах по всій лінії фронту, а сини воювали і рятували людей пліч-о-пліч з батьком. В одній з експедицій Григорій, осліплений вибухом, потрапив у полон. Прикутий до підлоги у «столипінському» вагоні, він пригадав власне життя: дитинство, службу в радянській армії, боротьбу з наркомафією за безпритульних підлітків, пошук свого коріння і правди у мареві російської пропаганди... Насправді ця війна – між Світлом і Темрявою, між цивілізацією життя і цивілізацією смерті – триває значно довше, ніж 400 років. І настав час для фінального епізоду...

ПУЗІК Валерій (23 червня 1987, с Теліжинці, Хмельниччина) – художник-дизайнер, письменник, режисер, журналіст. Зараз служить у лавах ЗСУ. У січні 2015 р. пішов добровольцем на фронт. Брав участь у бойових діях на Донбасі в складі батальйону Добровольчого Українського Корпусу Правого сектору. Лауреат літературних конкурсів. Його тексти відзначені літературним конкурсом видавництва «Смолоскип», конкурсом «Гранослов», літературною премією ім. Олесья Ульяненка та іншими. Режисер документальних короткометражних стрічок і відеопоезій. До 24 лютого 2022 року працював кіносценаристом.

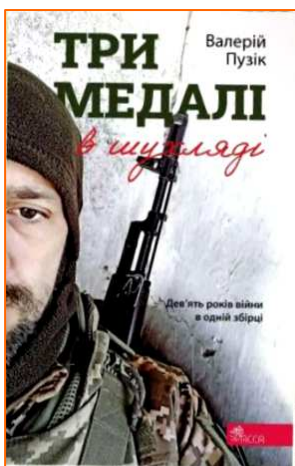

Пузік В. 3 любов'ю – тато! [Текст] : нон-фікшн / Валерій Пузік. – Київ: Лабораторія, 2023. – 216 с.

Це книга для сина, написана на війні. Він міг показувати синові світ, навчати і просто бути поруч. Натомість пішов захищати свою державу. Та попри виснажливі воєнні будні головний герой не забуває бути батьком. Так виникла ця книга – розмова зі сином, який залишився далеко, але водночас завжди поруч – у самому серці. У книзі немає батальних сцен чи описів боїв. Автор намагається продемонструвати, що навіть у час

найжорстокіших війн у центрі всього – людина. Він веде читача уламками спогадів, рефлексіями сьогодення і мріями про майбутнє, створюючи власну фронтову реальність. Ця книга – це про тут і зараз, у якому перебувають тисячі солдатів на війні; це живий нерв, який не дозволяє залишатися байдужим до всього, що тебе оточує; це вузька стежка над прірвою, яку потрібно пройти, щоб врешті побачити світло – своїх дітей, своїх рідних і свою мирну країну; це – монолог бійця ЗСУ, його розмова з рідними, спроба проговорити важливі речі. Більшість текстів написана після 24 лютого 2022 року, на передовій російсько-української війни. Завдяки персональному досвіду автора книга відтворює справжні переживання без романтизації і прикрас людей, які стоять на захисті нашої держави. Книга потрапила у список найкращих книг 2023 року за версією ПЕН.

Пузік В. Три медалі у шухляді. Дев'ять років війни в одній збірці [Текст] : поезія / Валерій Пузік. – Харків: АССА, 2023. – 192 с.: іл.

Ця збірка про війну, любов та смерть; про час, що завмирав, зупинявся та не зупинився; про ПТСР, страх, повернення додому й повернення на війну – знову, у чергове коло. Це розмова з Богом, із землею, з небом. Це фіксація емоцій та станів. «Три медалі у шухляді» – це те, що не одягнеш на парад перемоги. Це те, що хочеш сховати. А можливо, й забути. До видання також увійшли вірші, написані на Херсонщині у 2023 році.

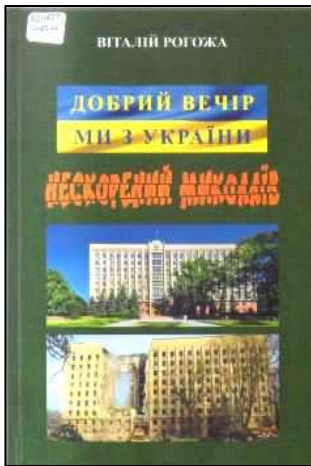
Пузік В. Я бачив його живим, мертвим і знову живим [Текст] : коротка проза / Валерій Пузік. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2020. – 208 с.

Ця книга про дитинство, почуття та стосунки, про мир і війну. Кут зору в усіх цих текстах дуже несподіваний, конфлікт здебільшого внутрішній, а події розгортаються незвично. Автор – майстер деталей, майстер епізоду й ситуації. Його оповідання, на перший погляд імпресіоністичні, повітряні, акварельні, насправді дадуть читачеві змогу відрефлексувати, пережити разом з автором кожен момент оповіді: вдихнути будівельний пил, торкнутися шкірою річкової води, ввібрати в себе нав'язливе гудіння мотора, відчутти цілковитий ефект присутності. Третина оповідань в

книзі – про війну на Донбасі, на яку В. Пузік пішов добровольцем в 2015 році і чимало з описаного пережив сам.

РОГОЖА Віталій (26 жовтня (у свідоцтві про народження 24 листопада) 1947, с. Мурахівка, Миколаївщина) – поет, прозаїк, драматург, член Національної спілки письменників України (2016). Автор трилогії романів «Запороги» («Петро Сагайдачний», «Богдан Хмельницький», «Іван Мазепа»). За перший роман «Петро Сагайдачний» став лауреатом премії Президента України «Українська книжка року» у номінації «За сприяння у вихованні підростаючого покоління». За третій роман «Іван Мазепа» нагороджений почесною відзнакою «Срібний клейнод родини Мазеп».

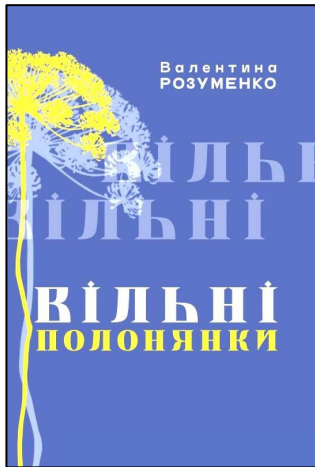
Рогожа В. Добрий вечір. Ми з України. Нескорений Миколаїв [Текст] : роман / Віталій Рогожа. – Київ: Ваш автограф, 2023. – 360 с. + 16 с. вклад.: фот.

Увазі читача пропонується роман, закінчення якого не лише більшості героям, але й автору, ще невідоме. Це своєрідний щоденник, що охоплює перші п'ятдесят днів протистояння Міста-героя України Миколаєва під час повномасштабного вторгнення російських військ на територію нашої країни. Події, які назавжди викарбувалися в пам'яті миколаївців та змушують серце завмирати. Автор впевнений, що кривавий бій світла проти темряви не може закінчитися перемогою чорних сил підлості, ненависті, підступності, попранням усіх цивілізаційних людських цінностей.

РОЗУМЕНКО Валентина (9 грудня 1963, с. Княжа Криниця, Черкащина) – прозаїк, член Національної спілки журналістів України, Національної спілки письменників України, лауреатка мистецької премії «Київ».

Розуменко В. Вільні полонянки [Текст] : [свідчення шести жінок-патріоток з Донбасу] / Валентина Розуменко. – Київ: Ваш автограф, 2023. – 360 с.

Книга базується на реальних фактах та свідченнях жінок-патріоток з Донбасу, які відбували незаконне покарання в катівнях «Ізоляція», «МДБ ДНР/ЛНР», СІЗО, Сніжнянській виправній колонії-127 за свої проукраїнські позиції та допомогу нашим спецслужбам у боротьбі з окупантами й колаборантами. В книзі подано розповіді (свідчення) шести героїнь з Донецької та Луганської областей, звільнених за обміном, який став основою художнього твору про незламних полонянок, які стали на захист суверенітету та територіальної цілісності України.

Їхні свідчення щодо незаконного утримування в катівнях підвалів, психологічного приниження, фізичного знуцання, катування електричним струмом, намагання зламати та перетворити на слухняних маріонеток – вражають. Пройшовши, мов по оголеному нерву, свій тернистий шлях заручниць у лецатах бойовиків, жінки не зламалися й не здали своїх кураторів. Ідея твору – привернути увагу світової спільноти до проблеми цивільних заручників, питання протидії тортурам українців, яких росіяни роками тримають на тимчасово окупованій території України та за її межами.

Розуменко В. Лютий рік незламності [Текст] : збірка мемуарів / Валентина Розуменко. – Київ: Артіль, 2023. – 400 с.

Це книга реалістичних, доленосних історій очевидців, які перебували в окупації під час повномасштабної збройної агресії росії проти України. Оповіді героїв, які пережили жорстоку окупацію, голод, холод, втрату рідних – це свідчення представників нескореного народу про масові звірства знавіснелих рашистів, які обстрілювали і бомбардували українські міста й села, чинили геноцид українського народу. Та попри все, герої книги не втрачають віру в ЗСУ і надію в Перемогу. Ця книга максимально наблизить читача до тих реалій, які пережили цивільні, витримавши окупацію, адже душевні муки звичайних людей часто губляться серед історій про військових чи взагалі про війну. Водночас вона наповнює читача гордістю за волелюбний український народ, який за лічені години знову самоорганізувався, створивши паралельний волонтерський рух майже у всіх селах і містах України, щоб допомагати нашим захисникам і цивільним, які тікали від жахів війни. Через свідчення очевидців сторінки книги доносять жорстоку правду про жахливі воєнні злочини та

нелюдські акти варварства у ХХІ столітті, вчинені російськими окупантами. Це книга про жорстокість війни без спотворень та прикрас.

РОМАНЧУК Олег (16 липня 1951, м. Кам'янка-Бузька, Львівщина) – письменник, журналіст, член Світової організації періодичної преси (Брюссель), науковець, доцент кафедри української преси факультету журналістики ЛНУ ім. І. Франка.

Романчук О. Не бійсь. Не зраджуй. Не мовчи [Текст] : публіцистика воєнного часу. Вибрані тексти 2014-2019: статті, есе / Олег Романчук. – Львів: Універсум, 2020. – 608 с.: іл.

Ця книга – публіцистичне відтворення шестирічної історії гібридної війни, спровокованої московією взимку 2014 року. Це ретельний аналіз причин наших перемог і поразок, успіхів і невдач. Зібрані під однією обкладинкою тексти, написані в різний час, є безкомпромісним дослідженням драматичних подій в Україні, на інформаційному полі зокрема. Автор наголошує, що війна за історичну пам'ять між московією та Україною ніколи не припинялася, що ворожа пропаганда століттями працює, аби тримати під контролем наші культурні, територіальні, економічні кордони, що доба гібридних та інформаційних воєн породжує гібридний стан суспільства: обиватель не усвідомлює, що країну чекають нелегкі часи, важкі випробування, що війна України з московією триватиме доти, доки на мапі світу існуватиме етнічна антисистема з брутально привласненою історією Київської Русі.

РУФ Юрій (справжнє прізвище Дадак) (26 вересня 1980, м. Бережани, Тернопільщина – 1 квітня 2022, Луганщина, похований на Личаківському кладовищі у Львові) – поет, видавець, сценарист, засновник концептуального літературного проєкту «Дух нації» та бренду «Гвер». Один з ідеологів українського наступального націоналізму та мілітарної госк-сцени. Послідовний критик усіх видів алкосубкультур. За фахом – вчений-технолог у галузі математичних процесів деревообробки, кандидат технічних наук. Служив у 24 ОМБр ім. Короля Данила. Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (помертвно) та «Почесним знаком Святого Юрія».

Руф Ю. Вектор протидії. Поезія, публіцистика [Текст] : збірка / Юрій Руф; передм.: І. Гуменюк, С. Крайняк. – Львів: ЗУКЦ, 2017. – 116 с.

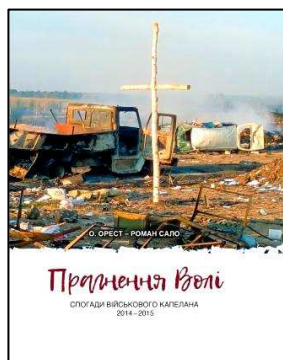
Книга об'єднує та систематизує тексти автора, попередньо опубліковані на різних інформаційних майданчиках в мережі Інтернет. Основна мета збірки – формування нової свідомості українця, яка має стати запорукою ефективного протистояння ворожій пропаганді в умовах гібридної інформаційної війни. Лише психологія переможців здатна якісно переформатувати суспільство та спрямувати його потенціал на розбудову справді української України. «Вектор протидії» вказує напрям до самоусвідомлення та самоствердження на шляху становлення народу як Нації.

Руф Ю. Вектор протидії. На зламі епох. Поезія. Публіцистика [Текст] : збірка / Юрій Руф. – Київ: Залізний тато, 2018. – 240 с.

Це видання об'єднує збірки «На зламі епох» (2016) та «Вектор протидії» (2017) з доповненнями. Аналізуючи історичну минувшину та сучасні героїчні події, автор намагався дати відповіді на запитання, які сьогодні постали перед українцями: «Хто ми? Якими є наші цінності? За що ми боремося?». Книгу опубліковано в межах літературно-просвітницького проєкту «Дух нації».

САЛО Роман (о. Орест) – військовий капелан УГКЦ 2014-2015 рр., автор документальної стрічки «Вірую!!! Слово капелана» про бійців 27 артбригади.

Сало Р. (о. Орест) Прагнення Волі [Текст] : спогади військового капелана 2014-2015 / Роман Сало. – Львів: Артос, 2018. – 476 с.

Це книга про російсько-українську війну 2014-2015 рр. Автор після пережитого запитав себе: «Я часто задаю собі питання: «Чому ми вижили? Чому Бог порятував наше життя?» Адже ж ми перебували в самому епіцентрі цього «некла»...» І дав відповідь: «Щоб події,

які відбулись на цьому полі, не заросли травною, щоби пам'ять про тих воїнів, що загинули, не стерлась з історії цієї війни... Напевне, саме тому ми і залишились живі, щоб розповісти про ці події!!! Бог продовжив нам життя, щоб ми не дали можливості замаскувати у сумній і неправдивій статистиці пам'ять про загиблих Героїв».

СКОБАЛО Юрій – львівський волонтер благодійного фонду «Народна підтримка воїнів АТО», журналіст, громадський діяч.

Скобало Ю. Війна не поставила нас на коліна! [Текст] / Юрій Скобало. – Вид. 2-ге, доповн. – Львів: Растр-7, 2016. – 396 с.: іл.

Ідея створити цю книгу у автора виникла після того, як він вперше потрапив до зони проведення антитерористичної операції. До цієї книги увійшло 67 розповідей про учасників бойових дій, про діяльність волонтерів, без яких неможливо нині уявити українську армію, а також описані деякі епізоди подій, які відбувалися під Зеленопіллям та Іловайськом, у Луганському та Донецькому аеропортах, під Маріуполем, Дебальцевим, Щастям, Кримським, Слов'янськом, Станиці Луганській, Мар'їнкою, Пісками, Авдіївкою та іншими населеними пунктами,

розташованими на Донбасі.

У книзі також опубліковано інтерв'ю з відомим письменником – бійцем батальйону ОУН Борисом Гуменюком, лідером «Правого сектору» Дмитром Ярошем, спогади «кіборга» Дмитра Баховського, який воював під Пісками та у Донецькому аеропорту, медика медичної роти імені Пирогова Національної гвардії Наталії Назар, мера міста Олександрівська Луганської області Миколи Грекова, який воює в лавах батальйону «Айдар», військовослужбовця Вадима Кондратюка, котрий потрапив у котел під Зеленопіллям, бійця Нацгвардії Ореста Петришина, котрий побував у полоні окупантів під Дебальцевим, бійця 80 окремої десантно-штурмової бригади Василя Дзями, котрий захищав Луганський аеропорт, волонтерів з різних куточків України – Сергія Глотова, Романа Іваніва, Олега Панаса, Ростислава Макуха, Ірини Дзьоби, Ксенії Клим, Валерія Веремчука, Юлії Смагіної та Євгена Савченка, київської піаністки-волонтерки Людмили Чичук, котра допомагала бійцям батальйону «ОУН», журналіста Юрія Лелявського та священника Тихона Кульбаки, які, будучи очевидцями подій на Сході України, потрапили у полон до сепаратистів, військового капелана зі Львова Андрія Сіданича, котрий відвідував наших героїв на передовій.

СМОЛЯК Богдан (27 вересня 1952, м. Кам'янка-Бузька, Львівщина) – поет, прозаїк, есеїст, редактор, видавець, художник-кологорист, член Національної спілки письменників України (2003).

Смоляк Б. Моя найбільша війна. Рік 2022 у роздумах і відчуттях [Текст] / Богдан Смоляк. – Львів: Апріорі, 2023. – 288 с.

Книга містить документальні, есеїстичні й художні записи (подекуди поєднані темою чи асоціацією, але насамперед форматом дня), що передають життя автора воєнного 2022 року. Її засаднича ідея: кожен має свою внутрішню війну, бо неодмінний змаг людської душі за наближення до ідеалів добра і справедливості, за вдосконалення у вірі, надії й любові, а така надзвичайна подія, як стратегічна битва, яку провадить український народ зі своїм історичним антагоністом московією, з ворогом світоладу, здатна употужнити найкращі особисті прагнення людини.

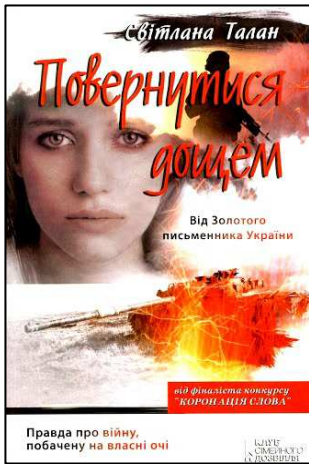
ТАЛАН Світлана (7 березня 1960, с. Слоут, Сумщина) – письменниця, авторка романів у жанрі реальних історій. Член Національної спілки письменників України (2014), «Золота письменниця України» (2015), лауреатка премії ім. Василя Юхимовича за книгу «Оголений нерв» (2015).

Талан С. Оголений нерв [Текст] : роман / Світлана Талан. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2015. – 544 с.

Цей роман – це художнє осмислення трагічних подій нашої історії: агресії росії на сході України та боротьби з нею справжніх українців-патріотів нашої Вітчизни. Мирне й спокійне життя, міцна родина, вірні друзі... Усе, що здавалося непохитним, перевернулося догори дном. Війна роздерла навпіл усі зв'язки, і рідні люди й вірні друзі стали ворогами... Кілька місяців 2014 року Северодонецьк перебував під владою ополченців. Цей короткий проміжок часу став нездоланим для родини Насті Агафонової, чий син і дочка опинилися по різні боки барикад... Так само розійшлися й шляхи друзів Геннадія, нерозлучних змалечку хлопців. Бо війна проходить і по родинах, і по душах...

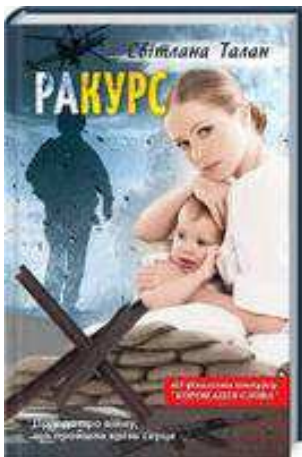
«Оголений нерв» увійшов в десятку творів, написаних бездоганною українською мовою.

Талан С. Повернутися дощем [Текст] : роман [про війну, побачену на власні очі] / Світлана Талан; худож. А. Малкіна. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. – 448 с.

Книга – продовження роману «Оголений нерв». Чи була Настя готова до того, що чекало на неї, коли їхала з вантажем волонтерської допомоги для добровольців «Айдару»? Чи Геник та Уля думали, що зустрінуться по той бік Іловайського котла? Чи Богдана Стефанівна вірила, що колись знову збереться разом велика родина, яку, наче поле соняхів, переорала війна? Щоб вижити, треба навчитися бачити у приціл ворога, а не живу людину. Проте одного разу ти побачиш там з дитинства знайомі риси...

Талан С. Ракурс [Текст] : роман / Світлана Талан. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2017. – 320 с.

Ця книга – про долі людей, чиє життя тепер матиме чіткі «до» і «після», про надії та втрати, про боротьбу й силу волі, про помилки, вічне шукання істини і непереборне бажання жити далі.

Східна Україна, 2014 рік. Активістка Еліна не залишає Луганськ, вона виконує розвідувальні завдання. Але потрапляє під підозру... Євген – прибічник ЛНР. Він щиро підтримував ту сторону і пішов воювати. Але побачив правду...

Роман отримав відзнаку літературного конкурсу прозових україномовних видань «Дніпро-боок-фест» у номінації «Прозові твори» (2018).

ТАРАСЮК Галина (26 жовтня 1948, с. Орлівка, Вінниччина) – письменниця, критик, перекладачка, журналістка.

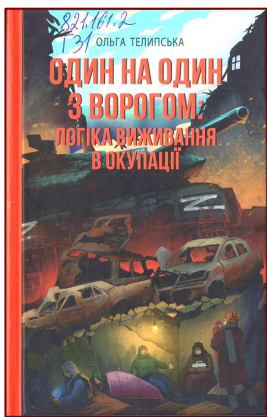

Тарасюк Г. Відлуння війни і миру в небі й на землі [Текст] : поезії / Галина Тарасюк. – Харків: Право, 2023. – 206 с.

У збірку ввійшли написані під час російсько-української війни твори, пронизані болем, гнівом, роздумами про долю рідної землі, її героїчне минуле, щирою вірою у переможне світле майбутнє.

ТЕЛИПСЬКА Ольга – ведуча програми «Інший погляд» на «Радіо Перше» (Львів), письменниця, журналістка.

Телипська О. Один на один з ворогом: логіка виживання в окупації [Текст] / Ольга Телипська. – Харків: Орбіта, 2023. – 224 с.

У цій книзі зібрані не героїчні історії. Це історії людей, які вірили в себе, в Україну, вижили й врятувалися. Війна розділила родини по всій країні. В окупацію потрапили тисячі населених пунктів. Про тих, хто залишився по інший бік фронту, рідні не знали нічого протягом місяців. У пастці окупації багато тижнів люди були під обстрілами, без тепла, електрики, водопостачання, майже без їжі. Їх залякували, грабували, принижували, їм казали, що України вже немає. Дехто змирився, хтось шукав можливості евакуюватися.

ТЕРЕЩЕНКО Олександр (позивний «Льон») (13 листопада 1966, с. Мигія, Миколаївщина) – колишній військовослужбовець ЗСУ, захисник Донецького аеропорту, кіборг. Народний Герой України, кавалер ордена «За мужність» III ступеня. До війни працював на телебаченні. У березні 2019 – квітні 2021 рр. був заступником міністра у справах ветеранів України. Зараз очолює управління у справах ветеранів та внутрішньо переміщених осіб Миколаївської міської ради.

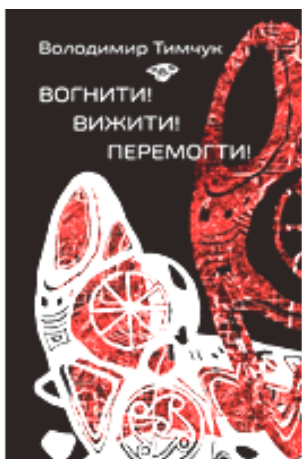
Терещенко О. Життя після 16:30. Сім років потому [Текст] : нотатки / Олександр Терещенко. – Київ: ДІПА, 2021. – 312 с.

У книзі відомого кіборга описується період його повернення до повноцінного життя після втрати обох рук. Автор акцентує увагу не на самій війні, а на внутрішніх проблемах людини, яка повертається звідти. Книга написана з гумором і самоіронією, і є практичним посібником для усіх людей, які пройшли горнило російсько-української війни. Автор розмірковує про можливості подолання депресії, про сприйняття себе самого в реаліях сьогодення. Книга є прикладом патріотизму, мужності і людяності.

ТИМЧУК Володимир (11 січня 1979, с-ще Ясеня, Закарпаття) – офіцер Збройних сил України, підполковник, кандидат технічних наук. З 2006 р. – на військовій службі в Національній академії сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного (викладач, науковий співробітник). Автор понад 100 наукових і навчальних праць (у співавторстві). Письменник, перекладач, лауреат премії ім. Б. Хмельницького за краще висвітлення військової тематики в творах літератури та мистецтва, співпереможець конкурсу прози про УПА від літературної агенції «Discursus», лауреат Львівської обласної премії в галузі культури, мистецтва, журналістики та архітектури в номінації «поезія» ім. М. Шашкевича.

Тимчук В. Вогнити! Вижити! Перемогти! [Текст] : поетична збірка / Володимир Тимчук. – Львів: Астролябія, 2016. – 40 с.

Війна на українському Сході викрила досі нехтувану грань в українському мистецтві, присвячену героїзмові, звитязі та злободенності війни. Володимир Тимчук відгукнувся на цей мистецький виклик поетичною збіркою, в якій він осмислив і синтезував нашу «освячену війну». Крім поезії, у цій книзі є укладені автором примітки, які розширюють розуміння художніх образів і військових буднів української нації.

Тимчук В. Донецький аеропорт [Текст] / Володимир Тимчук. – Львів: ЗУКЦ, 2014. – 40 с.

Донецький аеропорт... смуга землі... одна смуга, що назавжди увійшла в історію як місце-легенда, яку ціною життя обороняли легендарні «кіборги», а, у пам'яті та серцях українців вони назавжди залишаться звичайними незневіреними громадянами – захисниками своєї країни. Ця книга присвячена «тим, хто вірним присязі й наказу лишився». Поет розповів про те, що почув з перших уст, спілкуючись з очевидцями подій у Донецькому аеропорту. Кожен вірш у книзі пронумерований. Автор описав усі події дуже різнобічно. Кожен номер – як окремий розділ. У поезії, що відкриває світ цієї книги, «День. Вечір. Ніч...», показано, наскільки об'єднує це надскладне

завдання – оборона рідної землі – наших бійців, що робить їх найріднішими у світі людьми, як твориться справжній дух єдності – «все одне на всіх».

Тимчук В. *Зі сходом сонця* [Текст] : збірка поезій / Володимир Тимчук; худож. Andy Toledo. – Львів: Простір-М, 2020. – 114 с. (Музи мандрівної пісні).

Ця поетична збірка – це своєрідний щоденник автора на лінії фронту. Він безпосередньо брав участь у цих подіях, пережив та пропустив все через себе і дав свідому оцінку тому, що бачив. Без описів історій, людського болю, щоденної високої напруги, автор спробував правдиво показати не тільки хід війни з її трагічними наслідками, але й Людину, яка перейшла з мирного життя і одразу опинилася в епіцентрі зони бойових дій, де поступово відбулося переосмислення нею вартості самого життя, сприйняття переживань, коли війною війнуло в лице. У збірці є чи не все: подвиг і постава, загибель і відродження, туга і любов.

ТИХИЙ Володимир (25 лютого 1970, Червоноград, Львівщина) – кінорежисер, сценарист та продюсер документальних та ігрових фільмів.

Тихий В. *Наші Котики, або Як ми полюбили лопати* в умовах обмеженої антитерористичної операції з елементами тимчасового воєнного часу; *Бліндаж* [Текст] : кіноповісті / Володимир Тихий, Валерій Пузік; худож. Є. Матвієнко. – Харків : Фоліо, 2020. – 252 с.

Ця книга – це трагікомічна розповідь про пригоди бійців АТО, створена за мотивами сценарію однойменного фільму режисера Володимира Тихого, який він написав у співавторстві з добровольцем Валерієм Пузіком. Події розгортаються на початку гарячої фази війни на Сході України. На одну з позицій фронту заступили на бойове чергування головні герої: інженер, актор і продавець квітів. Воїни-добровольці, як і тисячі їхніх побратимів, і гадки не мали, що відіграють вирішальну роль у захисті Батьківщини, поки ставатиме на ноги боєдатна регулярна армія. Історії головних

героїв з позивними Літо, Професор і Грін були взяті з реального фронтового життя В. Пузіка. «Наші котики» – це нетривіальний погляд на війну з росією з чорним гумором та досить жвавими діалогами.

ТРОФИМОВИЧ Васіліса – родом з Дніпра, письменниця, журналістка, колишній пресофіцер добровольчих формувань, провела понад півтора року в АТО.

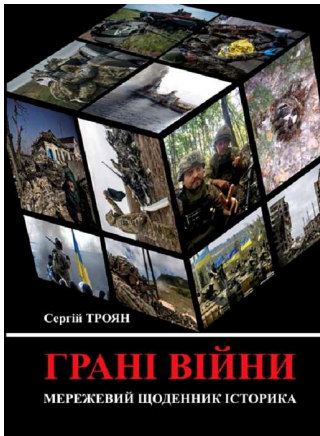
Трофимович В. Любов на лінії вогню [Текст] : [оповідання] / Васіліса Трофимович. – Харків: Фоліо, 2016. – 153 с.

У збірці авторка розкрила всі подробиці перебування в АТО: умови життя воїнів, стосунки, що склалися між побратимами, опис бойових дій. Усі розповіді сповнені болем та відчаєм, написані простими й щирими словами людиною, яка пропустила це все крізь себе. Щоб побачити, яким є вияв справжнього патріотизму, треба обов'язково прочитати цю книгу, в якій сплелися разом реальні події, документальні

факти і справжні почуття. Почуття на лінії вогню, які увібрали і любов до жінки, і любов до родини, і любов до країни, і зраду, і розпач, і тугу за загблим щастям.

ТРОЯН Сергій (Прикарпаття) – фахівець у галузі історії Німеччини, історії міжнародних відносин та порівняльних політичних систем; доктор історичних наук за спеціальністю «всесвітня історія», професор кафедри політології та соціології; запрошений професор багатьох українських і зарубіжних університетів. Має свою наукову школу з історії міжнародних відносин і політичного розвитку країн світу. З 2016 р. – професор кафедри міжнародних відносин, інформації та регіональних студій Національного авіаційного університету.

Троян С. Грані війни: мережевий щоденник історика [Текст] / С. Троян ; передм. Л. Троян. – Київ: Ніка-Центр, 2023. – 272 с.

У книзі відбилися рефлексії на значущі виклики, небезпеки і перебіг подій першого року повномасштабної російсько-української війни (2022-2023 рр.). Як людина, яка тонко відчуває, – українець, патріот, учений, дипломат – автор подав багатогранну розповідь громадянина, який пережив трагедії, що розкололи наш звичний світ. Емоційні екскурси у передумови та історичне підґрунтя, зовнішню політику, реакцію офіційного і неофіційного закордоння, внутрішні настрої, суто бойові дії викличуть у читача співпереживання і великий інтерес до описаних подій.

У вогняному кільці. Оборона Луганського аеропорту [Текст] / С. Глотов [та ін.]. – Київ: Фоліо, 2018. – 544 с.

Ця книга – результат першої в Україні спроби зібрати та проаналізувати свідчення безпосередніх учасників однієї з найгероїчніших і найтрагічніших операцій початку російсько-української війни, що досі залишається маловідомою для більшості українців. У документальній хроніці описуються події, пов'язані з обороною міжнародного аеропорту «Луганськ» та прилеглих населених пунктів (квітень – початок вересня 2014 року), а також ті, що передували окупації Луганська (зима – весна 2013-2014 рр.). Команда волонтерів збрала спогади понад 140 учасників та

очевидців тих подій – військових, волонтерів, місцевих мешканців, працівників міліції та аеропорту, медиків, – а також унікальні фотографії та картосхеми, що ілюструють військові операції, які відбувалися навколо летовища. Книга містить коментарі військових дослідників, офіцерів та експертів з аналізом основних подій, а також перелік загиблих українських бійців з різних підрозділів.

У тінях війни [Текст] : [зб. есе та інтерв'ю] / уклад. О. Солонько; авт. текстів: І. Жалоба, А. Флора, О. Солонько. – Харків: АССА, 2023. – 96 с.

У книзі зібрані есе та інтерв'ю бійців 241 бригади ТрО, які стали на захист Києва та Держави 25 лютого 2022 року, їхні особисті історії та роздуми над питаннями, які постали перед кожним

громадянином України з початком повномасштабного вторгнення: «Що таке війна?», «За що я воюю?», «Чому саме Донбас став однією з головних арен зіткнення?», «Чи чекають на повернення України люди на окупованих територіях?», «Якою ми хочемо бачити повоєнну Україну?». Це просто історії. Декілька серед тисяч історій. У тому числі, про тих, хто вже сам про себе не розповість. Це калейдоскоп історій, роздумів, думок і просто того, що бачимо перед собою. Ця книга про тих, хто живе, бореться, про тих, хто вже не з нами фізично, проте назавжди в строю.

ФЕОФАНОВА Ірина (1985, Київ) – сценаристка, письменниця, драматург. З початку повномасштабного вторгнення росії разом з донькою покинула Ірпінь. В евакуації була на Заході України, потім у Польщі. Чоловік з березня 2022 року захищає кордони нашої держави. Зараз знову повернулася до Ірпеня, відбудовує пошкоджений дім і пише. Основна тема її творчості – проблеми переселенців та біженців, адаптація в умовах війни, життя дружин військовослужбовців і дитячі світлі казки.

Феофанова І. Чужа – своя – рідна [Текст] : збірка новел / Ірина Феофанова. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2023. – 168 с.

Героїні книги – звичайні українські жінки, життя яких перевернулося догори дригом з початком повномасштабного вторгнення держави-агресора росії на територію України. Ірпінь, Буча, Ізюм, Херсон, Маріуполь – це міста, звідки героїні самі, з малими дітьми або й цілими родинами втікали у пошуках притулку й спокою. Про їхні переживання – часто затаєні для найближчих – авторка розповідає щиро і співчутливо, часом з нотками легкого гумору й суму. Книжка, сповнена реалістичних описів і життєвих діалогів, зацікавить широке коло читачів. Особливо тих, хто відчуває у серці глибоке співчуття до кожного українця та українки, які через війну втратили дім, друзів і рідних.

ЦАПЛІЄНКО Андрій (12 жовтня 1968, Харків) – відомий журналіст, військовий кореспондент, телеведучий і сценарист, режисер документальних фільмів, письменник; заслужений журналіст України. Відомий як репортер з точок бойових дій. Зараз проживає в Києві.

Цаплієнко А. Книга змін [Війна була неминуча. Ми не хотіли змінюватися і тому вона почалась] [Текст] : історії з переднього краю / А. Цаплієнко; пер. з рос. Ж. Куява. – Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2015. – 256 с.

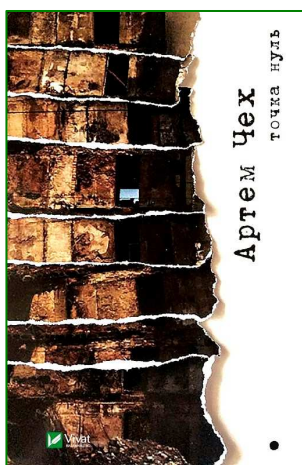
У книзі йде мова про події, що передували важливим змінам в українському суспільстві. Автор став свідком жахливих вбивств мирних людей на Майдані. Він одним з перших прибув на південний фронт, коли

росія своїм нахабним нападом окупувала Крим і відчув на собі лежачу «русскава міра» (групу телевізійників з різних країн було затримано і побито). Автор був присутнім під час перестрілок на Сході України, ведучи репортажі та ризикуючи власним життям. Лейтмотивом книги стала фраза, подана частково в заголовку: «Війна була неминучою. Якби ми вчасно змінилися, вона легкою примарою майнула б десь поряд і розчинилася в повітрі, не лишивши їй сліду. Але ми не хотіли змінюватись. І тому вона почалась»...

ЧЕХ Артем (Артем Чередник) (13 червня 1985, Черкаси) – письменник, військовослужбовець ЗСУ, головний редактор проєктів «94 дні. Євромайдан очима ТСН» та «Війна очима ТСН».

Чех А. Точка нуль [Текст] : збірка есеїв / Артем Чех. – Харків: Віват, 2018. – 224 с.

Ця книга вийшла після тривалої паузи в літературній творчості автора. Мобілізований у п'ятій черзі, письменник пробув 10 місяців на передовій (2015-2016). Тому він без пафосу й надмірного натуралізму, зі здоровою самоіронією та відвертістю створив образ сучасного українського військового – не глибоко травмованого невдачу, розчавленого обставинами, не ідеалізованого безстрашного епічного воїна, а героя нашого часу. По суті книга – це військовий щоденник, який чітко слідує за географією та хронологією призовної історії автора.

Відзнаки за книгу: Премія ЛітАкцент року 2017 року в категорії «есеїстика», лауреат премії Воїн Світла 2018 року, лауреат Літературної премії Гоголя (2018), фіналіст премії Ришарда

Капусцінського за літературний репортаж 2019 за книгу «Точка нуль», у 2021 році оповідання «У нашу річницю десь на Донбасі» зі збірки «Точка нуль» увійшло до списку найкращих 30 оповідань незалежної України за версією Радіо NV.

ШЕВЧЕНКО Артем (30 жовтня 1977, Дніпропетровськ) – журналіст, блогер, директор департаменту комунікацій МВС України.

Шевченко А. Слов'янськ. Початок війни [Текст] / А. Шевченко; авт. вступ. ст. А. Аваков. – Харків: Фоліо, 2020. – 431 с.

Ця книга – документальне дослідження та хронікальний літопис найважливіших епізодів битви за місто Слов'янськ Донецької області, захоплення якого загоном бойовиків Гірка-«Стрелкова» 12 квітня 2014 року стало початком гібридної збройної військової агресії рф на Донеччині. Кожний розділ книги має символічну назву зі словом «перший», що розкриває суть того, що відбувалося навесні 2014 року: «Перша кров», «Перша зрада», «Перша страта», «Перший бій», «Перша перемога»... У книзі використано архівні фото й записи інтерв'ю з ключовими військово-політичними керівниками України, які ухвалювали головні рішення в ті буремні часи. Також у кожному з епізодів є спогади героїв, що безпосередньо брали участь у тих драматичних, але героїчних подіях.

ЯКИМЧУК Любов (19 листопада 1985, Первомайськ, Луганщина) – поетеса, прозаїк, сценаристка. Нагороди: літературна премія ім. Б.-І. Антонича, премія видавництва «Смолоскіп», національна премія «За подвижництво у державотворенні» ім. Я. Гальчевського, Гранд Коронація слова в номінації «кіносценарії», лауреатка премії американського фонду Ковалевих в номінації «поезія» та ін.

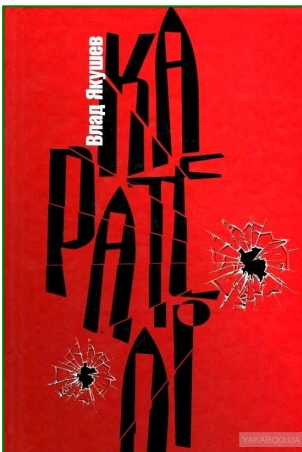
Якимчук Л. Абрикоси Донбасу [Текст] : поезії / Любов Якимчук. – Вид. 2-ге, переробл. і доповн. – Львів: Вид-во Старого Лева, 2023. – 136 с.

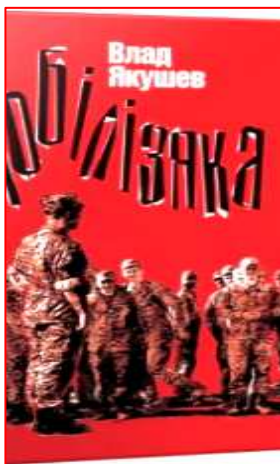
Це книга віршів, які не лише проникають у душу, а й продирають нутро. Вони залишають наскрізні отвори у свідомості, крізь які прозирає та реальність, від якої хочеться затулитися долонями. Ці «Абрикоси Донбасу» досягають цілком в пору і смакують водночас гірко і солодко.

ЯКУШЕВ Владислав (20 листопада 1975, Львів) – письменник, журналіст, спортсмен, громадський діяч, учасник Революції Гідності, російсько-української війни.

Якушев В. Карателі [Текст] : нон-фікшн / Владислав Якушев. – Київ: ДПА, 2018. – 680 с.

Це книга про звичайних людей, які взяли в руки зброю і пішли захищати свій дім. Опинившись на фронті, вони з вчителів, слюсарів, програмістів, офіціантів перетворилися на воїнів, перед якими пасують елітні війська рф. Карателі – тавро, яке російська пропаганда впродовж років намагається навісити українським солдатам, які захищають свою землю, але попри все вони міцнішають і не втрачають людяності. У книзі автор описав події 2015-2016 років та ділянки фронту, які захищала 14 ОМБР.

Якушев В. Мобілізяка [Текст] : автобіогр. роман / Владислав Якушев. – Київ: ДПА, 2022. – 232 с.

Книга присвячена подіям, які торкаються автора. Вона весела і сумна, добра і відверта, повна фотографій, QR-кодів до відео, знятих як самим автором, так і журналістами, які висвітлювали події російсько-української війни на фронті у 2015-2016 рр.

Іменний покажчик

- Амеліна В. 17
Андрухович С. 17
Андрухович Ю. 17, 20
Асєєв С. 10, 11
Баховський Д. 65
Березовець Т. 11, 12
Билина П. 12
Бойко В. 45
Бойчук І. 13
Борта Р. 13
Булах М. 13, 14
Бура Д. 14-16, 18
Бутусов Ю. 36
Бушуєв Д. 16
Василів-Базюк Л. 17
Вдовиченко Є. 15
Винничук Ю. 17
Вишебаба П. 17
Вільчинський О. 18
Вовк І. 18-20
Воробйова О. 21
Гадіон В. 22
Гансен І. 55
Герилів С. 22
Гладка К. 30
Глотов С. 65, 72
Гнатюк Б. 23
Горіха Зерня Т. 23, 24
Григоренко К. 24
Гридін С. 25
Гринів О. 25
Гуменюк А. 26
Гуменюк Б. 27, 65
Гуменюк Н. 28
Гургула І. 28
Дереш Л. 17
Дзюба С. 29
Дмитрів К. 29, 30
Дмитрук А. 30
Дністровий А. 17
Довгань М. 31
Домашенко Т. 31
Дочинець М. 32
Дудар В. 32
Дудар О. 32
Дяк О. 33, 39
Жадан С. 17, 20, 33
Забужко О. 20, 33, 34
Залужний В. 20
Зелінський А. 34, 35
Зима В. 35
Зіненко Р. 35, 36
Іваницька Я. 36, 37
Іваничук Р. 37
Іванцова М. 37, 38, 41
Ілюха Ю. 38
Ірванець О. 17
Ісаєнко К. 44
Іськова-Миклащук О. 39
Капелюшний Л. 39, 40
Карпиленко В. 40
Кашпор О. 41
Кірсанов А. 29
Кіяновська М. 42
Клим К. 65
Кокотюха А. 42
Кононенко Є. 43
Костенко Л. 17
Красовицький О. 15
Крук Г. 17
Кудренко О. 43
Кузнєцова Є. 43, 44
Кульбак Т. 65
Курков А. 44, 45

Кучер П. 45
Лазуткін Д. 45, 46
Лесявський Ю. 65
Лойко С. 46, 47
Любка А. 17, 20
Максименко О. 47, 48
Марків В. 15
Махно В. 17
Меньшов О. 48
Мимрук О. 49
Мирошніченко В. 49, 50
Михайлишин І. 50
Михаліцина К. 17
Михед О. 51, 52
Нагорна Н. 52
Невесенко В. 53
Олексин Т. 53
Орел І. 54
Паламарчук В. 54, 55
Петров О. 56
Поваляєва С. 57
Подобна Є. 57, 58
Положій Є. 58
Пузік В. 59, 60, 70
Ратушний Р. 57
Рафеєнко В. 17
Рогожа В. 61
Розуменко В. 61, 62
Романчук О. 63
Руф Ю. 63, 64
Савка М. 17
Сало Р. (о. Орест) 64
Сенцов О. 49
Скобало Ю. 65
Сліпак В. 20
Смоляк Б. 66
Солонько О. 72
Сорочинська Б. 21
Стах В. 10
Талан С. 66, 67
Тарасюк Г. 67
Телипська О. 68
Терещенко О. 68
Тимчук В. 69, 70
Тихий В. 70
Трофимович В. 71
Троян С. 71
Феофанова І. 73
Цаплієнко А. 73, 74
Цілик І. 18, 20
Чапай А. 18
Чех А. 18, 41, 74
Чичук Л. 65
Шевченко А. 75
Шиян Г. 18
Якимчук Л. 75
Якушев В. 76
Ярош Д. 65
Яценко П. 18